

Helsinki info

Numero 5 29.10.2006

Julkinen tiedote

Ylipormestari Jussi Pajunen haluaa siistimmän ja viihtyisemmän Helsingin.

Sosiaalijohtaja Paavo Voutilainen perää yhteisvastuuta lapsista ja nuorista.

Skön smak och bra pris. Praktikums lunchkrog är ett fynd.

Hyvinvoinnin puolesta

Kaupunkilaisten elämään vahvasti vaikuttavat hyvinvointipalvelut ovat ensi vuoden talousarvion painopistealueita edellisten vuosien tapaan.

Uusia painopistealueita ensi vuodelle ylipormestari **Jussi Pajusen** syyskuun lopulla esittelemässä talousarvioesityksessä ovat muun muassa elinkeinopolitiikan kehittäminen veropohjan vahvistamiseksi, työperäiseen maahanmuuttoon liittyvien asioiden hoidon tehostaminen sekä kaupunkiympäristön viihtyisyyden panostaminen.

Kaupungin yleisilmettä halutaan kohentaa ja turvallisuutta parantaa. Viihtyisyyttä lisää myös panostaminen erilaisiin yhteisiin kaupunkitapahtumiin. Tiivistyvä pääkaupunkiseudun yhteistyötä jatketaan, ja vähitellen se saa konkreettisia muotoja seudun palveluiden, maankäytön ja liikenteen kehittämisessä.

Ylimmän kaupunginjohtajan vastuulla on ennen kaikkea kaupungin toiminnan taloudellisista edellytyksistä ja tulevaisuudesta huolehtiminen. Helsingin kokonaisvaltaisesta kehittämisestä ja pääkaupunkiseudun tulevaisuudennäkymistä, ensi vuoden talousarviosta ja kaupunginjohtajan työstä kerrotaan lisää Pajusen haastattelussa sivuilla 8–9.

Noin puolet kaupungin henkilökunnasta työskentelee sosiaali- ja terveystoimessa ja lähes 24 prosenttia opetustoimessa. Kaupungin uuden sosiaalijohtajan **Paavo Voutilaisen** tontilla on lähes miljardin euron budjettia pyörittävä sosiaalivirasto, jossa on 11 000 työntekijää.

Voutilainen, jonka haastattelu löytyy sivuilta 12–13, on kuvannut joukkojaan pääidentiteettiltään ”kärsimyksen lievittäjiksi”. Marginaaliin lyötyjen ihmisten puolustaminen on työn ytimessä. ”Olemme hoivaajia, sosiaalityön kokonaisvaltaisen ihmiskäsityksen puolustajia ja yhteiskunnallisten epäkohtien korjaajia.”

Mutta eettistä on myös vastuullinen taloudentulo, sosiaalijohtaja on korostanut. Sosiaaliviraston tulee jäännöksettä sitoutua demokraattisissa päätöksentekoprosesseissa asetettuihin tavoitteisiin, myös taloudellisiin. Voutilainen näkee tärkeänä kehittää toimintatapoja, joilla virasto pysyy budjetissa ja tuottaa asukkaiden tarvitsemat palvelut nykyistä tehokkaammin.

Haasteita riittää myös terveystoimella. Huolta herättää, että helsinkiläisten elinajanodote on yhä alle Suomen keskiarvon. Lisäksi väestöryhmien väliset erot terveydessä vain kasvavat tiettyjen riskitekijöiden, kuten runsaan alkoholinkäytön ja tupakoinnin keskittyessä muutoinkin vähempiosaisille.

Tulevaisuudessa pitäisi pystyä hillitsemään terveyspalvelujen kysyntää, jotta muun muassa väestön ikääntymisestä juontuvaan palvelutarpeen kasvuun voitaisiin vastata työvoimapolun oloissa. Hoitoalalle suuntautuvilla nuorilla ei tule olemaan työstä pulaa. Tämän tietävät myös kaksi lähihoitajiksi valmistuvaa nuorta, jotka kertovat lehtemme takakannessa opinnoistaan Helsingin sosiaali- ja terveystalouden oppilaitoksessa.

Kuva Rhinoceros Oy

Rita Ekelund

■ Lainattua

Syksyn aloituspäivän kohokohta minulle oli päästä tutustumaan Elävä kirjasto -toimintaan. Tanskassa kehitetty ja Allianssin Suomeen lanseeraama raikas ja innostava idea perustuu kokemusoppimiseen. Lyhyesti: lainaajalla on mahdollisuus lainata juttukaveriksi ihmiskirja, joka kuuluu ryhmään, johon kohdistuu ennakkoluuloja. Malmitalolla ”luettavissa” oli muun muassa musliminainen, sokea sekä feministiäiti. *Päätoimittaja Mari Viikki kaupungin nuoriosiasiainkeskuksen henkilöstölehti Linkissä 2/06.*

Maailmalla Suomea pidetään vauvaperhetyön ja pikkulapsipsykiatrian kehittämisen kärkimäärä. *Helsingin sosiaaliviraston henkilöstölehti Uuso 4/06.*

Rakennussuojelun näkökulmasta piharakennusten ja -siipien säilyttäminen on ollut ja edelleen on ongelma. Purkamalla piharakennuksia hävitetään Helsingin historiallista kaupunkirakennetta, joka perustui umpikortteleihin ja tiiviisti rakennettuihin tontteihin. Korttelirakenteesta välittyä jälkipolville yksipuolinen historia, kun ainoastaan edustavat, alkuaan varakkaalle väestönsalle varatut kadunvarren asuin- ja liiketalot säilyvät. *Helsingin kaupunginmuseon asiakaslehti Sofia 2/06.*

IT-alalla tarvitaan lisäksi lapsen mieltä ja aitoa uteliaisuutta, jotta jaksaa koko ajan innostua muutoksesta eikä koe sitä rasitteena. *Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian asiakaslehti Strada, syksy 2006.*

■ Sisällys

Päätoimittajalta	2
Kohti maailmanluokan innovaatioekologiaa	3
Seli-selitykset tuttuja tarkastajille	4
Klondyke City kutsuu	5
Ympäristö ja liikenne esillä Itämeri-kokouksessa	6
Jääpuistoon Rautatienrille	7
Kunnallisveroprosentti ei nouse, terve tulopolitiikka tavoitteena	8–9
Meilahden kartano oli kuuluisa juhlistaan	10–11
Palveluja lain minimiä laveammin	12–13
Oma talo kotikadun varrella	14–15
Stadissa tapahtuu	16–18
Läcker lunch av blivande kock	19
Små örön och ögon njuter av operaklassiker	20
Arbis ger svensk samhörighet	21
Tähtitorninmäen Haaksirikkoiset	22
Lukijakilpailu	23
Hoitajille riittää työtä	24

Helsinki info

Número 5 • 29.10.2006 • 30. vuosikerta

Julkaisija Helsingin kaupunki
PL 1, 00099 Helsingin kaupunki
puhelin 1691 (vaihde)
faksi 169 3750

Päätoimittaja Rita Ekelund
Toimitussihteeri Leena Seitola
Toimittaja Tiina Kotka
Ruotsinkieliset sivut Nina Weckström
Ulkoasu Pekka Niemi, Rhinoceros Oy
Kannen kuva Pertti Nisonen

Kirjapaino Keski-Uusimaa Oy, Tuusula
Painosmäärä 297 355 kpl
ISSN 0782-0453
Jakeluasiat Suomen Posti Oy
puhelin 020 451 5382,
020 451 5658
faksi 020 451 5221

Lehti ilmestyy myös internetversiona osoitteessa www.hel.fi/helsinki-info.

Seuraava Helsinki-info ilmestyy 3.12.

Kannen kuvassa kaupunginjohtaja Jussi Pajunen.

Stadilaiset konsulteiksi

12-13 Uusi sosiaalijohtaja **Paavo Voutilainen** haluaa parantaa sosiaaliviraston palvelua. Yksi keino siihen on hänestä asiakaspalautejärjestelmän kehittäminen. ”Haluaisin konsulteiksemme kaikki palvelujamme käyttävät helsinkiläiset. Valmistelemme parhaillaan tällaista palautejärjestelmää”, kertoo lähes 11 000 työntekijästä ja lähes miljardin euron budjetista vastaava Voutilainen.

Tehokkaampaa palvelutuotantoa

8-9 ”Laatu ja tehokkuus eivät ole ristiriidassa. Kysymys on viime kädessä siitä, miten Suomi pärjää ja miten Suomen kuntasektori onnistuu perustehtävässään”, sanoo ylipormestari **Jussi Pajunen**.

Kuva Jukka Uotila

Asumiseen vaihtoehtoja

14-15 Kaupunkilaisten uusi entistä kansainväli-
sempi sukupolvi ei halua asua eristyneenä omakotitalossa pellon laidalla, mutta arvostaa kylä maantasaumista ja omaa pihaa. Eurooppalaisten perinteiden mukainen townhouse-tyyppinen tiivis pientaloasuminen on tulossa uudestaan Helsinkiin.

Kävelyllä Meilahdessa

10-11 voi käydä museoissa ja nauttia vanhan kartanomiljöön nostalgisesta tunnelmasta.

Kuva Kimmo Brandt

Kuva Raoul Charpentier

Kohti maailmanluokan innovaatioekologiaa

Globalisaation keskeisiä ilmenemismuotoja ovat innovaatiovetoinen talouskasvu ja suurten kaupunkien merkityksen lisääntyminen. Suomen kansantalouden menestystarina 1990-luvun jälkipuoliskolla on nähty jopa malliesimerkinä siitä, miten pieni ja syrjäinen maa kykenee hyötymään maailmanlaajuisten markkinoiden kasvusta panostamalla tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Laman jälkeisen kauden talouskasvu on ollut suurissa yliopistokaupungeissa selvästi voimakkaampaa kuin muualla maassa.

2000-luvun alkuvuosina kehityskuva on kuitenkin muuttunut. Talouskasvu on ollut hitaampaa ja se on perustunut lähinnä kotimaiseen kysyntään ja Venäjän vientiin. Suurten kaupunkiseutujen rooli on ollut edellistä kautta vähäisempi. Tämä on heijastunut myös väestönkehitykseen. Helsingin seudun kotimainen muuttovoitto, joka supistui vuonna 2003 lähes olemattomaksi, on kuitenkin kääntynyt taas nousuun.

Oliko kysymys normaalista aaltoliikkeestä vai onko innovaatiovetoinen talous irrottautunut kaupunkien kahleista? Monien tutkijoiden näkemyksen mukaan paikan merkitys on päinvastoin edelleen lisääntymässä. Tiedon luomisen maantiede ja innovaatioekologian käsite ovat nyt keskeisiä kiinnostuksen ja kansainvälisen tutkimuksen kohteita. Innovaatioekologian ja innovatiivisen miljööän lähestymistavat korostavat kaupunkiseudun yleisen vetovoimaisuuden merkitystä. Nykykäsityksen mukaan inhimillinen pää-

Kuva Pertti Nisonen, kuvassa Eero Holstila.

oma, teknologinen kehitys ja innovaatiot ovat keskeisiä pitkän aikavälin talouskasvun lähteitä. Inhimillisen pääoman, kuten tiedon ja osaamisen, kasvattaminen ja innovaatio toiminnan edistäminen ovat hyvin paljon julkisen sektorin ja sen harjoittaman politiikan varassa.

Uudet asiat syntyvät todennäköisimmin paikoissa, joissa on runsaasti ihmisiä tekemässä riittävän erilaisia asioita. Aivan erityisen keskeinen on tällöin yliopistojen rooli. Parhaimmillaan ne eivät rajoitu vain uuden tiedon tuottamiseen, vaan houkuttelevat myös uutta tietoa ja osaamista muualta.

Tutkijat ovat luetteloineet innovaatiokykyisen kaupungin tunnusmerkkejä: huippuyliopistot, kansainväliset tutkimuslaitokset, vilkas ja monipuolinen kulttuurielämä, houkutteleva kaupunkikeskusta, maailmanluokkaa olevat yrityspalvelut, yrittäjyyden ilmapiiri, rahoituksen saatavuus. Olennaisinta on kuitenkin vuorovaikutuksen laatu, jossa puolestaan korostuu luottamuksen merkitys. Tämä on toistaiseksi ollut Suomen erityinen vahvuus ja menestystekijä, jota on syytä vaalia myös jatkossa.

Luova kaupunki tarvitsee ennen kaikkea luovia yksilöitä. Helsingin kyky vetää puoleensa ”fiksua tyyppiä” myös maailmalta nousee keskeiseksi kysymykseksi. Kaupungin

on syytä olla erityisen hyvä asumisen, palveluiden, monipuolisen kulttuuri- ja tapahtumatarjonnan sekä kosmopoliittisen ilmapiirin suhteen, koska sen on samalla kyettävä kompensoimaan syrjäisen sijainnin, ankaran ilmaston ja korkeiden elinkustannusten aiheuttamat haitat.

Helsingin kaupungin roolina on rohkaista, kannustaa ja tukea eri toimijoiden yhteistoimintaa koko kaupunkiseudun tasolla. Yliopistojen, korkeakoulujen, elinkeinoelämän, pääkaupunkiseudun kaupunkien ja Uudenmaan liiton yhteinen kehitysyhtiö Culminatum Ltd Oy toimii puolueettomana hankealustana osapuolten yhteisille toimille sekä tietointensiivisten klustereiden että koko innovaatioympäristön kehittämiseksi. Yhtiön rooli pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteisen elinkeinopolitiikan käytännön toteuttajana tulee jatkossa vahvistumaan. Forum Virium Helsinki puolestaan tarjoaa hyvän esimerkin kaupungin roolista katalysaattorina. Kysymyksessä on tieto- ja viestintätekniikan, media-alan ja sisällöntuotannon edustajista koostuva yritysryhmä, joka on sitoutunut yhdessä kehittämään uusia tuotteita ja palveluja tavoitteena kansainväliset läpimurrot.

Jos ja kun Helsinki aikoo tulla maailmanluokan innovaatioympäristöksi, sen on syytä olla kansainvälistä kärkeä myös alan tutkimuksen soveltajana. Tämä taas voi onnistua vain panostamalla myös itse tutkimukseen.

Kaupunkitutkimuksen yhdeksän professuuria ovat hyvät ensimmäinen askel tähän suuntaan, mutta innovaatioekologian tutkimus on syytä nostaa seuraavan Helsingin kaupungin tutkimusohjelman yhdeksi painopisteeksi.

Eero Holstila
Helsingin kaupungin elinkeinojohtaja

Seli-selitykset tuttuja tarkastajille

Hullunkurisia perusteluja ja selityksiä kuuluu päivittäin. Vastikään yksi rouva väitti voivansa matkustaa ilmaiseksi, koska hänellä on lastenrattaat. Ne vain sattuvat olemaan kotona. Toinen nainen puolestaan perusteli liputtomuuttaan sillä, että tulee työpaikkahaastattelusta. Välillä tulee vastaan näitä 'en tienny, oon Turust' -tyyppisiä. Niin kuin Turussa ei olisi maksullista joukkoliikennettä", toteaa Helsingin kaupungin liikennelaitoksen matkalipuntarkastaja **Noora Miettinen** tarkastajien taukokuoneessa asematunnelissa.

Hän on kollegoineen tottunut erottamaan joukosta tahallaan liputta matkustavat sekä muistamaan muutamien nimetkin kirjoitettuaan heille lukuisia tarkastusmaksuja. Vaikka yhä enemmän on niitä liputtomia, jotka sanaakaan sanomatta ojentavat henkilöllisyystodistuksensa tarkastajalle, on työpäivän aikana ilmeikkäitäkin kohtaamisia.

"Onhan se kuin teatteria, että meidät nähtyään osa matkustajista astuu ulos ja alkaa kiireisen näköisenä kävellä johonkin suuntaan, mutta palaa pian takaisin pysäkillä kaikessa rauhassa. Jotkut ovat alkaneet näytellä epileptistä kohtausta tai kuuromykkiä. Kerran vanhemmat syöksyivät meidät nähtyään metrosta ulos niin kiireellä, että unohtivat lapsensa vaunuun. Siis parin lipun takia", puistelee päätään **Sonja Teikari**.

Matkalipuntarkastajat ovat miettineet, miksi osalla ihmisistä moraalilla sallii liputta matkustamisen.

"Miten voi unohtaa sellaisen perusasian, että jos ei ole rahaa matkustamiseen, sitten ei matkusta ollenkaan tai kävelee tai ajaa vaikka pyörällä. Eihän sitä mennä Alepan kassallekaan ruokaostosten kanssa ja sanota, että en nyt maksa, mutta maksan ehkä sitten seuraavalla kerralla. Monelta unohtuu, että lippujen hinnat nousevat myös sen vuoksi, että osa luistaa maksuista."

Yli 3 prosenttia matkustajista jättää matkansa maksamatta, mikä tietää liikennelaitokselle lähes seitsemän miljoonan euron vajuusta lipputuloihin. Viime vuonna kirjoitettiin 28 000 tarkastusmaksua.

Matkustajilta, joilla ei ole lippua ja henkilöllisyystodistusta, kysytään henkilötiedot. Niiden oikeellisuus varmistetaan paikan päällä puhelimitse.

"Väriä henkilötietojen antamisesta saa sakot. Lisäksi tulee maksettavaksi tarkastusmaksu ja kertalipun hinta. Kannattaako moinen?"

Tarkastusmaksua on suunniteltu korotettavaksi nykyisestä 66 eurosta 80 euroon ensi vuonna. Silloin myös nykyiset 49 matkalipuntarkastajaa saavat 16 uutta kollegaa. He tekevät tarkastuksia vuorokauden ympäri ja välillä myös siviilivaatteissa.

Kuva Jukka Uotila

"Me ollaan kivoja, ei meitä tarvitse pelätä", hymyilevät matkalipuntarkastajat **Saara Sipilä** (vas.), **Sonja Teikari**, **"Freddy" Fredriksson** ja **Noora Miettinen**.

"Kuljemme turvallisuussyistä pareitain tai ryhmissä. Pyydämme tarvittaessa virka-apua poliisilta tai vartijoilta. Voimme toki pyytää matkustajia apuun. Vaaratilanteita tulee vastaan aika ajoin. Niin salkkuherroja kuin narkomaanejakin on pimahtanut. Tarkastajille on tullut luunmurtumia, lihasrevähdyksiä, ja tikkejäkin on ommeltu. Puhumme työporukassa ikävistä tilanteista saman tien, etteivät ne jää kaivelemaan."

Matkalipuntarkastajat kertovat monien ihmettelevän, miksi bussimatkustajien lipuja tarkastetaan.

"Aikuinen saattaa matkustaa lapsen tai toisen henkilökohtaisella matkakor-

tililla. Jotkut ovat voineet mennä maksamatta kyytiin bussin seisossa ovet avoinna päätepuskilla."

Monet alkavat tilata kännykälläan tekstiviestilippua vasta huomattuun tarkastajalle. Keino ei kuitenkaan toimi. "Näemme kellonajasta, onko lippu tilattu ennen sisälle menemistä, kuten kuuluu."

Tarkastajat saavat paljon palautetta. Mitä he itse haluaisivat sanoa matkustajille – sen matkan maksamisen lisäksi?

"Matkanteko nopeutuisi, kun ensin päästettäisiin muut ulos ja mentäisiin vasta sitten sisälle. Matkakortin tai rahan voi etsiä valmiiksi jo pysäkillä, ja jopa tasarahnan", hymyilevät Miettinen ja Teikari. ■ TK

Teatteri alueiden tulkkina

Teatteriesityksemme pannaan pystyyn toreille, kaduille tai tarvittaessa johonkin julkiseen sisätilaan. Vuosaaressa aloitamme metroasemalta", kertoo tapahtumien vetäjä **Emma Paju** yhteisöteatteri Pensasta.

Osallistuva tai yhteisöteatteri toteuttaa tapahtumia, joiden sisältöä on osittain urkittu ennalta tulevilta katsojilta. Teatteri Pensas on kiertänyt läpi Suomen useana kesänä ja pyrkinyt löytämään hyviä tapoja tehdä teatterista paikka, joka heijastaisi asukkaiden kokemuksia asuinympäristöistään. Helsingissä esityspaikoiksi on valittu kaksi merellistä kaupunginosaa eli Vuosaari ja Suomenlinna.

"Ryhmämme viiden hengen ydinporukka ei tuntenut ennalta esimerkiksi Vuosaarta, joten lähdimme sinne tutkimusmatkoille. Keräsimme omia mielikuvia ja juttelimme sattumanvaraisesti tapamiemme asukkaiden kanssa. He kertoivat, mitkä heidän mielestään ovat alueen merkittäviä, kauniita, rumia, pelottavia tai lepopaikkoja."

Paju kiinnostavat ihmisten näkemykset pelottavista paikoista, koska niille voi ehkä tehdä jotain. Vuosaaressa, kuten muuallakin ihmiset näkevät asuinalueen-

sa hyvin eri tavoin iän, sukupuolen tai elämäntaustansa vuoksi.

Toisaalta yhteisiä kokemuksiakin löytyy: monet kertoivat sellaisten alueiden, joista ei pidetä huolta, tuntuvaan pelottavilta. Esimerkiksi jättömaat tai huonosti hoidetut rakennukset aiheuttavat pelon tunteita. Vastakohtana aava meri tai viehättävä puisto tuntuvat lepopaikalta.

Tutkimusretkien sekä keskustelujen lisäksi teatterilaiset vetävät Vuosaares-

Kuva Kimmo Brandt

Emma Paju toteaa, että seikkailu uuteen kaupunginosaan sopii kaikille. Se on hauskaa!

sa ja Suomenlinnassa työpajoja. Niissä asukkaat voivat tehdä omaan alueeseensa liittyviä tehtäviä kuten draamaharjoituksia, kirjoitus- tai piirustustöitä. Työpajoja vedetään Vuosaaressa kolmessa paikassa: perhepuistossa maahanmuuttajille, Vuosaaren palvelutalossa ja Aurinkolahden taiteilijatalossa.

Paju toivoo, että työpajat olisivat antoisia niin osallistujille kuin teatterilaisille. Asukkaat voivat miettiä suhdettaan kaupunginosan rakennettuun tai rakentamattomaan ympäristöön ja siihen, kuka loppujen lopuksi hallitsee kaupunkitilaa. Esimerkiksi mainostajat ja kauppiat näkyvät katukuvassa voimakkaasti.

"Palautamme keskusteluista ja tutkimusretkistä keräämämme tiedon teatterillisin keinoin takaisin katsojille. Onnellisinta olisi, että esityksen myötä alue alkaisi elää katsojan mielessä uudella tavalla."

Emma Paju on valmistunut teatteriläisyyden ohjaajaksi ammattikorkeakoulu Stadiasta. Hän on tanssinut, laulanut ja tehnyt teatteria koko kolmikymppisen elämänsä ajan.

"Olen ollut mukana muun muassa Koiton Laulussa sekä Helsingin kaupunginteatterissa ja tällä hetkellä esimerkik-

si tanssiryhmä Status Ferissä ja Sinebrychoffin taidemuseon museodraamassa. En ole halunnut valita mitään taidelajia ylitse muiden", miettii taiteilija.

Teatteri Pensaan osallistuvaa tutkimuksellista otetta hän pitää kiinnostavana ja hauskana. Vaatii paljon työtä, jotta kierteistä saisi työstettyä hyvän kirjallisen tuotteen. Tietoja ja ajatuksia on kerääntynyt usean vuoden ajalta ja lisää kerääntyy, sillä Pensas on suunnitellut lähtevänsä muihin Itämeren maihin kiertueelle.

"Koko toiminnan tarkoitus on lisätä kansalaisuusdemokratiaa ja ihmisten osallistumismahdollisuuksia. Ehkä draaman keinoin löytyy jotain uutta. Helsingin kaupungin tietokeskus pyrkii myös hyödyntämään kokemuksiamme kaupunginosatutkimuksissa", kertoo Paju.

Aija Pouru

• Teatteri Pensaan maksuttomat esitykset ovat Vuosaaressa 11. marraskuuta ja Suomenlinnassa 9. joulukuuta. Teatterin verkkosivut löytyvät osoitteella www.pensas.org.

• Yhteisöteatteri ja tutkiva teatteri työvälineenä kuuluvat Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian "Teatteri alueellisena sillanrakentajana" -hankkeeseen.

Klondyke City kutsuu

Reilut kymmenen vuotta sitten lehtori **Anita Räisänen** innostui kullanhuhdonnasta niin, että harrastus vei hänet tuota pikaa Lappiin ja sittemmin ympäri maailman. Alkusysäys harrastukseen osui kohdalle sattumalta. Maalla asuva sisarentytär oli visiitillä Helsingissä ja Räisänen halusi esitellä hänelle vanhan-aikaisia maataloustyövälineitä. Sen vuoksi he pistäytyivät ravintola Zetorissa, jossa sai kokeilla myös kullanhuhdontaa. Siitä syttyi kipinä, joka toi vapaa-ajalle uuden suunnan.

Ensimmäiset uuteen harrastukseen liittyneet kokemukset olivat yllätyksiä täynnä.

”Lähdimme pienellä porukalla talvipakkasilla viemään rännitysvälineitä Kalmankaltiosta Zetorin Kullanhuuhtojien valtuukselle. Lunta oli kaksi metriä, moottorikelkka kuljetti tarvikkeita ja me hiihdimme perästä porojen saattelemana 14 kilometrin matkan. Yö poterossa oli niin jäinen, ettei nukkumista tullut mitään.”

Kun seuraava kesä koitti ja sama porukka lähti katsastamaan valtauspaikkaa uudella innolla, paljastui alue suoksi.

”Se oli kokonaan suota, jopa tunturin laki. Silmät kuitenkin löytyivät, eli kultaa siellä oli, mutta myös itikoita.

Mahdoton itikkalaatta pyöri silmien edessä koko ajan. Sen reissun aikana päätin, että sinne en enää mene. Eivätkä menneet muutkaan.”

Harrastus ei kuitenkaan jäänyt siihen, vaan intoa riitti kilpailuihin asti. Jo kesällä 1995 Anita Räisänen taidot toivat Tankavaaralla aloittelijoiden sarjassa pronssia. Ensimmäinen arvomitäli, SM-hopea, heltisi neljä vuotta myöhemmin. Siitä lähtien mitaleita on ropissut tasaiseen tahtiin sekä kotimaassa että maailmalla. Tällä hetkellä Räisänen on naisten hallitseva Suomen mestari ja MM-tasollakin meriittejä riittää. Tankavaarassa loppukesästä järjestetyissä maailmanmestaruuskisoissa Räisänen vaskasi itsensä pronssille vain muutama sekunnin erolla voittajistaan.

”Itse arvostan kuitenkin eniten tänä vuonna saavuttamaani voittoa Suomen mestaruus cupissa, sillä siinä kisassa miehet ja naiset kilpailevat samassa sarjassa.”

Kullanhuuhtojien kalente-reissa on kilpailuja ympäri vuoden. Vapaata on vain marras-, joul- ja huhtikuussa. Kilpailuissa menestyminen vaatii nopeutta ja tarkkuutta. Niitä Anita Räisänsellä on mahdollisuus harjoitella ainoastaan

Anita Räisänen voitti pronssia kesällä kullanhuhdonnan MM-kisoissa Tankavaarassa. Kuvan kulta on viime kesän satoa valtaukselta.

Kuva Kimmo Brandt

kesäisin. Silloin hänen osoitteensa vaihtuu Saariselän eteläpuolelle Kutturin tien varteen.

Viisi viikkoa vierähtää kaukana ruuhkaisesta etelästä Tolosjoen uudella haaralla jurtassa asustaen.

”Maahan kaivettu potero toimii jääkaappina ja pressuista tehty sauna lämpiää joka toinen päivä”, kuvailee Räisänen kesäköntinsä mukavuuksia.

Viiden hengen valtausporukan päivät kuluvat kultaa huuhtoen ja arjen askareita toimitellen. Päiväruitiinit kukin aloittaa omassa tahdissaan heräillen viiden ja kahdeksan välillä. Nuotiossa palaa aina tuli ja pannukahvia on saatavilla aamusta iltaan. Polttopuita kuluukin melkoisesti ja puusavotassa käynti kuuluu kaikille.

”Ruokailunsa jokainen hoitaa yleensä omalla tavallaan, vaikka olen minä joitakin kertoja tehnyt rosvoaistia koko porukallekin. Iltaisin kokoonnutaan kodalle ’iltahartauteen’. Siellä tarinoidaan, ja vieraita muilta valtauksilta käy usein. Joskus juttutuokiot voivat vierähtää aamuviiteenkin.”

Kullanhuhdonta tuo miellyttävää vaihtelua opettajan päivätyöhön, jota Räisänen tekee Helsingin tekniikan alan oppilaitoksessa Käpylässä.

Harrastus on tuonut melkoisen määrän uusia kokemuksia ja kultaaakin jonkin verran. Siitä todisteena on Anita Räisänen sormessa itse huuhtotusta kullasta teetetyt sormukset. Häntä kiinnostaa myös kivenhionta ja uusien innostuksen kohde on hopean punonta. Kaikkein parasta antia taitaa kuitenkin olla kullanhuhdonta-matkat maailmalla. Tähän mennessä kaukaisimmat kilpareissut ovat suuntautuneet muun muassa Etelä-Afrikkaan, Australiaan ja Japaniin. Ensi vuoden puolella odottaa SM-menestyksen palkintona saatu reissu Klondyke Cityyn. ■ LS

Lyhyesti

Neuvontaa ja näyttelyitä Lasipalatsissa

Internet-ajan kohtaamis- ja neuvontapaikka Lasipalatsin toisessa kerroksessa on avoinna ma–pe klo 11–18. Kaikille avoimia ryhmäopastuksia on tarjolla marras-joulukuussa seuraavasti:

- Internetin alkeet: ti 14.11. ja 28.11. klo 16–18
- Sähköposti – hankitaan sähköpostiosoite ja opitaan sen peruskäyttö: ke 1.11., 15.11. ja 29.11. klo 16–18
- Sähköinen asiointi – miten löytää palveluja verkosta: to 2.11., 16.11. ja 30.11. klo 16–18
- Miten soittaa internet-puhelu – opastusta Skype-ohjelman käyttöön: ti 21.11. ja 12.12. klo 16–18.

Kaupungit kohtaavat näyttelytilassa

Arkkitehtuurivalokuvaaja **Simo Rista** on tutkinut Helsingin ja Egyptin Aleksandrian eroja ja yhtäläisyyksiä. Valokuvanäyttely Itämeren tytär kohtaa Välimeren morsiamen 1882 on esillä Lasipalatsin näyttelytilassa 14.11.–3.12., osoite Mannerheimintie 22–24, avoinna ti–su klo 12–18.

Tietoa diabeteksestä

Aikuisiän diabeteksestä on tulossa kansantauti. Arvioidaan, että lähes puolet aikuisikäisestä väestöstä on vaarassa sairastua tyypin 2 diabetekseen, jos ylipaino lisääntyy edelleen nykyistä vauhtia.

Diabetestä ja sen liitännäissairauksia pyritään ehkäisemään vuonna 2000 käynnistyneellä kansallisella ehkäisy- ja hoidon kehittämisohjelmalla eli Dehkolla. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia on mukana hankkeessa. Yhteistyössä Diabetesliiton ja Pääkaupunkiseudun Diabetesyhdistys ry:n kanssa on kehitetty ohjaustoimintaa, jossa terveysalan opiskelijat ja diabeetikot yhdessä etsivät keinoja elämäntapamuutoksiin muun muassa ruokailutottumuksissa, liikunnassa sekä suun terveyden ja jalkojenhoidon edistämiseksi.

Teemaillat

Stadia-Dehkon teemaillat antavat tuhden tietopaketin ja käytännön apua arkeen. Syksyn teemaillat ovat maanantaisin klo 17–19, osoitteessa vanha Viertotie 23.

- 20.11. Minäkö remontin tarpeessa?
- 27.11. Kadonneen vyötärön metsästys
- 4.12. Tuumasta toimeen
- 11.12. Tästä eteenpäin

Tilaisuudet ovat maksuttomia. Ilmoittautumiset **Terttu Huupposelle**, puh 310 816 89, terttu.huupponen@stadia.fi.

Kännykkälippu uudistui

Kännykällä tilattavien HKL:n matkalippujen tilauskoodeja on lyhennetty. Suomenkielisen lipun saa lähettämällä koodin A1 puhelinnumeroon 16353 ja ruotsinkielisen lipun saa vastaavasti koodilla AS 1. Vanhat tilauskoodit A 641 ja AS 641 jäävät myös käyttöön.

Lippua tilatessa voi käyttää yhtä lailla isoja tai pieniä kirjaimia. Ne voi kirjoittaa välilyönnillä tai ilman sitä. Tilausviestin lähettäjä saa matkapuhelimeensa paluuviestinä kertalipun, joka on voimassa tunnin ajan. Viestissä näkyvät lipun voimassaoloaika ja -alue, tunnustenumero ja lähettäjänumero. Kännykkälippu kuuluu tilata ennen kulkuvälineeseen tai metron laiturialueelle menemistä.

Kännykkälippu kelpaa raitiovaunuissa, metrosa, Suomenlinnan lautalla, VR:n lähijunissa Helsingin alueella, Länsiterminaalin bussilinjoilla 15 ja 15A sekä metron itäisillä liityntäbussilinjoilla. Kännykkälipun asiakaspalvelunumero 0106 202046 palvelee ongelmatilanteissa ympäri vuorokauden.

Ympäristö ja liikenne esillä Itämeri-kokouksessa

Liikenne- ja ympäristöinvestoinnit ovat esillä Itämeren alueen metropolien kaupunginjohtajien kokoontuessa Helsingissä lokakuun lopulla.

Kaupunginjohtajakokouksen päämääränä on investointien vauhdittaminen ja kaupunkien konkreettinen sitoutuminen tiettyihin hankkeisiin. Samalla kaupunginjohtajat vetoavat EU:n komissioon tukeakseen alueen avainhankkeiden toteutumista. Helsingiläisiä näistä hankkeista koskettavat muun muassa tavoitteet Pietarin jätevesien sataprosenttisesti puhdistuksesta ja Rail Balticaan kuuluvasta nopeasta Helsinki-Pietari junayhteydestä.

Itämeren alueen 11 metropolia Berliini, Helsinki, Kööpenhamina, Malmö, Oslo, Pietari, Riika, Tallinna, Tukholma, Varsova ja Vilna muodostavat Baltic Metropolies-yhteistyöverkoston, jonka kaupunginjohtajat tapaavat säännöllisesti toisiaan.

Kaupunginjohtajakokoukseen osallistuu myös Pietarin kuvernööri **Valentina Matvienko**. Ennen BaltMet-kokousta allekirjoitetaan Pietari-Helsinki-yhteistyöpöytäkirja vuosiksi 2007–2009. Yhteistyöpöytäkirja helpottaa Pietarin lounaisen jätevedenpuhdistamon kaltaisten suurten hankkeiden toteuttamisen lisäksi esimerkiksi helsinkiläisten koulujen oppilasvaihtoa tai nuorisotyötä syrjäytymisvaarassa ole-

vien nuorten auttamiseksi. Monimuotoisen yhteistyö Helsingin ja Pietarin välillä ulottuu kaupunkisuunnittelusta Aleksanterin teatterin vierailunäytäntöihin.

Samaan aikaan Itämeren kaupunginjohtajakokouksen kanssa Helsingissä pidetään toinenkin Itämeren alueen kehittämiseen liittyvä tapaaminen. Baltic Development Forumin vuosikonferenssiin 29.–30. lokakuuta osallistuu Itämeren alueen poliitikkoja, suuryritysten edustajia ja tutkijoita. Suomea konferenssissa edustavat muun muassa tasavallan presidentti ja pääministeri. Konferenssin pääteema on Itämeren alueen asema ja kilpailukyky maailmassa.

Kava Bay Halden, Helsingin kaupungin kuvapankki

Seurasaaren ravintola ehostuu kevääksi

Rakennusvirasto on kunnostanut Seurasaaren vanhaa ravintolaa ja kahvilaa viime huhtikuusta lähtien. Työt valmistuvat tämän vuoden puolella ja kahvilatoiminta pääsee viimein jatkumaan ensi keväänä.

Kahvilasiipi on nyt saanut lämmitysjärjestelmän, jonka ansiosta ulkoilijat voivat tulevaisuudessa nauttia kahvilapalveluista myös talvisin. Ravintolapuoli on edelleen

käytössä vain kesäisin. Piha-alueen kulkureittejä kunnostetaan turvallisemmiksi ja myös liikuntaesteisille sopiviksi.

Seurasaaren kahvilaravintola on suojelukohde, jonka peruskorjaus on tehty hellävaraisesti. Koristeellinen, norjalais-tyylinen rakennus parvikerroksineen valmistui vuonna 1890. Sen terassia laajennettiin 1930-luvulla. Kahvila rakennettiin ravintolan kylkeen vuonna 1957.

Ikä vaikuttaa jätteen lajitteluun

Pääkaupunkiseudun kotitalouksissa syntyy vuodessa keskimäärin 340 kiloa jätettä asukasta kohden. YTV:n tekemän tutkimuksen mukaan kotitalouksien jättemäärät saattavat vaihdella jopa tuhat kiloa henkilöä kohden.

Tutkimuksella selvitettiin paitsi jätteiden määriä myös niiden syntymiseen vaikuttavia tekijöitä. Sukupolviuuluja löytyy muiden eroavuuksien lisäksi jätteenkin tuottamisessa. Vanhemmat ikäluokat tuottavat enemmän jätettä, mutta toisaalta heidän joukossaan ovat tunnollisimmat lajittelijat. Nuoremmat tuottavat vähiten jätettä, mutta heitä ei lajittelu kiinnosta yhtä paljon.

Ruokaa päätyy pääkaupunkiseudun kotitalouksissa jätteeksi yllättävän suuria määriä. Pilaantuneita ruokia ja leipää

joutui jätteisiin päivittäin tai viikoittain 39 prosentilla kotitalouksista. Kolmannes ilmoitti YTV:n tutkimuksessa, ettei ruokaa päädy jätteeksi juuri ollenkaan. Tähteitä syntyi etenkin useamman hengen talouksissa ja perheissä, joissa oli alle 18-vuotiaita lapsia.

Tietämys YTV:n maksuttomista ongelmajätteenkonteista näyttää lisääntyneen. Yli 70 prosenttia asukkaista tietää, että konttiin voi viedä esimerkiksi akkuja, maaleja ja jäteöljyä. Säännöllisesti ongelmajätteitä lajittelee noin 65 prosenttia asukkaista.

Koko Suomen kotitalouksissa syntyy kiinteitä jätteitä noin 1,4 miljoonaa tonnia eli 270 kiloa henkeä kohden. Kaatopaikalle päätyy 0,9 miljoonaa tonnia, ker-
tooo Suomen ympäristökeskus.

• www.ytv.fi

Muistolaatta elokuvalle

Suomen ensimmäisestä elokuvaesityksestä on kulunut 110 vuotta. Tapahtuman kunniaksi teetetty muistolaatta paljastettiin lokakuun alussa kaupungintalokorttelissa Sofiankadulla. Muistolaatan teksti:

Tässä rakennuksessa toimineen Hotelli Seurahuoneen salissa ranskalaisen Lumière-keksijäveljesten elokuvakiertue antoi 28. kesäkuuta 1896 ensimmäisen elokuvaesityksen.

Lumière-veljesten perinne elää

Ranskalaisten Lumière-veljesten elokuvakiertue antoi Hotelli Seurahuoneessa (nykyinen Helsingin kaupungintalo) Suomen ensimmäisen elokuvaesityksen 110 vuotta sitten. Tilapäisistä esityspaikoista siirryttiin jo 1900-luvun alussa erityisesti elokuvaesityksiä silmällä pitäen suunniteltuihin "kinopalatseihin".

Elokuvailmaisun kehittyessä elokuvateatterit mukautuivat uusiin käytäntöihin: elokuvat oppivat puhumaan ja värielokuvatkin alkoivat yleistyä jo 1930-luvulla.

50-luvulla katsojia houkuteltiin elokuvateattereihin superlaajoilla valkokankaila ja stereofonisilla äänillä.

Kuluneet vuosikymmenet eivät ole laimentaneet elokuvan tehoa; ilta toisensa jälkeen projektorit ladataan, valot himmenevät ja tunnelma katsojien täyttämässä salissa sähköistyy elämää suurempien elämysten odotuksessa.

Ensi keväänä 50 vuotta täyttävä Suomen elokuva-arkisto on tehnyt mittavan työn Suomessa harjoitetun elokuvatoiminnan perinteen keruussa ja taltiointissa sekä tutkimusedellytysten luojana. Myös suurelle yleisölle tarjottavat palve-

lut ovat monipuolisia. Elokuvateatteri Orion Eerikinkadulla on vakiinnuttanut asemansa elokuvan klassikoiden perinteisenä esityspaikkana. Myös arkiston kirjasto Pursimiehenkadulla, elokuvakirjallisuuden ja alan lehtien laajin keskittymä maassamme, palvelee vuosittain tuhansia tiedonjanoisia.

Suomen elokuva-arkiston uusimpana "näyteikkunana" ja Lumière-veljesten aloittaman perinteen vankimpana esittelypaikkana maassamme toimii kaksi vuotta sitten työnsä aloittanut Elävän kuvan museo Sörnäisissä. Museon osoite on Vanha talvitie 9.

Museo järjestää näyttelyitä, tapahtumia ja historiallisiin teemoihin liittyviä elokuvaesityksiä ja on avoinna ke-to kello 12–18.

Perusnäyttelyn ohella esitellään marraskuun loppuun asti muun muassa hiljattain 80 vuotta täyttäneen sotilaselokuvaustoimintamme historiaa. Näyttelyyn yhteydessä esitetään viime sotien aikaisia PV-utiskatsauselokuvia "non-stop"-periaatteella.

Museoon on vapaa pääsy.

Havainnekuva Rautatientorin jääpuistosta, Helsingin kaupungin liikuntavirasto

Rautatientori muuttuu eläväksi kohtaamispaikaksi talvisinkin. Jääpuisto avataan marraskuun viimeisellä viikolla.

Jääpuistoon Rautatientorille

Kaupunkilaiset saavat uuden talviaikaisen kohtaamispaikan Rautatientorille. Jääpuistossa on tarjolla reipasta ja iloista menoa kaikenikäisille luistelijoille ja katsojille.

Torille on suunniteltu 52 x 24 metrin tekojäärata, kahvila ja luistinvuokrauspaikka. Rautatientorin jääpuisto avataan marraskuun lopussa. Keskeisellä paikalla olevaan puistoon on helppo piipahtaa, ja siellä voikin pistäytyä idealla ”tule sellaisena kuin olet”. Luistelu ja sosiaalinen seurustelu ovat pääosassa, mailapelejä Rautatientorilla ei pelata.

Talvipuiston rakentamisesta ja perussuunnittelusta vastaa Helsingin kaupun-

gin liikuntavirasto. Jäärata on vuokrattu Image Match Oy:lle ja sen sisaryhtiö Korjaamo Experience Oy:lle, jotka vastaavat puiston sisällöllisestä toiminnasta ja sen rahoituksesta.

Ohjelmaa on Image Matchin toimitusjohtaja **Marianne Mäkelän** mukaan tiedossa moneen makuun. Jokapäiväistä perustoimintaa on mukava oleskelu kavereiden kanssa luistimilla elämyksellisessä ympäristössä, musiikki soi taustalla ja pientä syötävää löytyy kahviloista. Sunnuntai on varattu erityisesti perheille ja rusetitulisteluun henkeä nostatetaan perjantaisin. Live-musiikkia saataneen lauantaisin, ja jääpuistossa voi viettää aikaa niin jou-

luna kuin uutena vuonna. Puiston ohjelmatarjonta löytyy tiedotusvälineistä sekä osoitteesta www.jaapuisto.fi. Aukioloajat ovat kello 10–21 ja sunnuntaisin 10–18, tapahtumailtoina pitempään.

Jäälle on tarkoitus päästä samalla hinnalla kuin kaupungin muillekin tekojääradoille. Aikuisten lipun hinta on kaksi euroa. Lapset, eläkeläiset, varusmies ja siviilipalvelusta suorittavat, opiskelijat ja työttömät maksavat euron ja nuorisosiainkeskuksen kortilla pääsee luistelemaan ilmaiseksi. Jääpuiston alueella voi liikkua ilman pääsymaksua, ainoastaan luistelu maksaa.

Aija Pouru

Nuoret yhä yksilöllisempiä

Suurten nuorisomassojen muodostamat alakulttuurit ovat menneitä aikoja. Tilalle on tullut yksilöllisyyttä korostava ja pienryhmiin keskittynyt kulttuuri. Näin toteaa **Mikko Salasuo** pääkaupunkiseudun nuorisokulttuuriin keskittyvässä tutkimuksessaan ”Atomisoitunut sukupolvi”, jonka hän teki alueen nuorisotoimien ja Helsingin kaupungin tietokeskuksen pyynnöstä ja rahoittamana.

”Nuoret joutuvat yksilöinä tekemään valintoja, joissa eivät auta perinne ja sitovat moraalikoodit. Nyt yksilöllisten valintojen pakosta tai vapaudesta nousee vaatimus olla vain itsensä kaltainen. Tämä avautuu useille nuorille positiivisina elämymaailmoina ja mahdollisuuksina, mutta saattaa lamaanuttaa yksilön, kun valintojen mahdollisuuksia on liikaa. Parhaiten selviytyvät ne, jotka kykenevät eri tavoin tiedostamaan, hallitsemaan ja artikuloimaan yllykkeitään ja pyrkimyksiään elämässä”, luonnehtii Salasuo.

Hänen mukaansa nuoret kokevat nykyään yhteisöllisyyttä internetissä. Sen pikaviestipalveluja on käyttänyt jo kaksi

Kuva Jussi Eskola, tutkimuksen kuvitusta

Nuoret haluavat pukeutua ja toimia yksilöllisesti.

kolmesta 15–24-vuotiaasta ja heistä puolet on harrastanut chattailua. Saman ikäisistä nuorista internetiä käyttää jo yli 90 prosenttia ja he viettävät netissä keskimäärin 10 tuntia viikossa.

Tämä tuo uudenlaisia haasteita nuorten kanssa työskenteleville. Pääkaupunkiseudun nuorisotoimet ovat jo perustaneet nettiin virtuaalisen nuorisotalon tavoitukseen nuoria. Osoitteessa netari.fi nuoret voivat keskustella virtuaalihahmoina nuorisotyöntekijöiden kanssa.

Salasuon tutkimuksessa haastateltiin 108 nuorta ja 36 nuorten parissa toimivaa aikuista. Kohdealueiksi valittiin Ruoholahti, Pihlajamäki ja ydinkeskusta, Espoon Olari ja Kauklahti sekä Vantaan Tikkurila ja Myyrmäki. Hankkeessa toimivat kumppaneina Humanistinen ammattikorkeakoulu ja Nuorisotutkimusverkosto. ■ TK

• Atomisoitunut sukupolvi. Pääkaupunkiseudun nuorisokulttuurinen maisema ja nuorisotyön haasteita 2000-luvun alussa. Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuksia 6/2006.

Lyhyesti

Löytöeläimille uudet tilat

Löytöeläinten vastaanotto ja hoito on siirtynyt Helsingin, Espoon ja Vantaan yhteiseen Löytöeläintaloon Viikissä.

Irrallaan tavattuja lemmikki- ja harraste-eläimiä löytyy alueelta vuosittain keskimäärin noin 1 500. Niistä on koiria ollut lähes 800, kissoja runsas 650 ja noin 70 muita eläimiä, kuten kaneja, marsuja, kilpikonnia, papukaijoja tai käärmeitä.

Talteen otettua eläintä on eläinsuojelulain mukaan säilytettävä 15 päivän ajan, minkä jälkeen kunnalla on oikeus myydä, muutoin luovuttaa tai lopettaa eläin. Kunnalla on oikeus periä eläimen omistajalta tai haltijalta korvaus eläimen talteenotosta, hoidosta tai mahdollisesta lopettamisesta aiheutuneista kustannuksista.

Uusi Löytöeläintalo sijaitsee Viikin opetus- ja tutkimustilalla. Sen avautumisen myötä löytöeläinten hoito Yliopistollisessa eläinsairaalassa päättyi.

Löytöeläintaloon ei oteta luonnonvaraisia eläimiä. Loukkaantuneet luonnonvaraiset eläimet vastaanottaa Korkeasaaren eläintarha Helsingissä, p. 169 591, www.korkeasaari.fi.

Kiireellistä eläinlääkärin hoitoa tarvitsevan, vakavasti sairaan tai loukkaantuneen löytöeläimen voi toimittaa saamaan ensiapua Yliopistolliseen eläinsairaalaan, Viikintie 49.

• **Viikin opetus- ja tutkimustila**, 00790 Helsinki (opastus Koetilantietä), p. 045-113 4683 joka päivä klo 8–20, sähköposti: loytoelaintalo@elisanet.fi ja www.loytoelaintalo.fi avoinna ma–pe klo 8–10 ja klo 12–19. Viikonloppuisin klo 10–18. Palvelun tuottaa Tmi Kiantime's/Anu Ohtonen.

Kipu- ja kuntoutus-klinikka pieneläimille

Yliopistollinen eläinsairaala on saanut kipu- ja kuntoutusklinikan pieneläimiä varten. Klinikka sijaitsee Viikin uudessa eläinsairaalassa. Klinikka palvelee potilaita ja niiden omistajia ongelmien kartoittamisessa, hoitamisessa ja ennaltaehkäisyssä.

Hoidettavana tulee olemaan pääasiassa koiria ja kissoja. Tyypillisimmät potilaat ovat tuki- ja liikuntaelinten tai neurologisista vaivoista kärsiviä eläimiä.

Ajanvaraus tehdään vaivasta riippuen joko ortopedian tai neurologian poliklinikalle. Koirille, joilla on jo muualta hankittu eläinlääkärin tekemä diagnoosi, voi tilata ajan myös suoraan esimerkiksi konsultointiin, fysioterapiaan, vesikuntoutukseen tai akupunktioon. Ajanvaraus tehdään pieneläinsairaan kautta arksin kello 8.30–11.00 sekä 12.30–15.30 numeroon 191 57201.

• **Viikin eläinsairaala**, Viikintie 49, www.helsinki.fi/yllopiesto.

Vielä ehtii

Nyt on viime hetket katsastaa Eläimenä Helsingissä -näyttely. Sen innoittajana ovat olleet eläinten selviämiseen ja käyttäytymiseen liittyneet kysymykset, joita kuntalaiset ovat esittäneet Helsingin ympäristökeskuksen asiantuntijoille. Kysyjät ovat halunneet tietää esimerkiksi miksi kaupunkilaisketut ovat niin kesyjä.

Näyttely kertoo valokuvien ja tekstein kaupungissamme elävistä linnuista ja nisäkkäistä. Se antaa lisäksi vinkkejä tavallisimpiin ihmisten ja cityeläinten kohtaamistilanteisiin sekä tekee tutuksi 21 villieläintä, joita ovat muun muassa kaniini, kettu, rotta ja pulu.

• Näyttely on esillä 31.10. asti Oulunkylän kirjastossa, Kylänvanhimmantie 27, p. 310 85064.

Kunnallisveroprosentti ei nouse,

Kaupungin kokonaistalous on tasapainossa, eivätkä helsinkiläiset joudu maksamaan nykyistä suurempaa kunnallisveroa. Tästä lähtee kaupunginjohtaja **Jussi Pajusen** vuoden 2007 talousarvioehdotus.

Ensi vuonna ei tapahdu suuria taloudellisia muutoksia ja pahin vaihe kaupungin talouskriisissä on ohitettu. Tilanne näyttää hyvältä, mutta vain näennäisesti. ”Kokonaistalous on tasapainossa vain siksi, että olemme tulouttaneet parin kunnallisveroprosentin verran Helsingin Energian ylijäämää kaupungen kassaan”, Pajunen sanoo.

Helsingin Energian ylijäämää on käytetty kaupungin menojen rahoittamiseen vuodesta 2003 yhteensä 360 miljoonaa euroa. Ilman Energian voittoja kunnallisveroprosentti voisi olla 20 nykyisen 17,5 prosentin sijaan.

Pajunen korostaa, että tilanne ei voi jatkua näin, vaan tulevien vuosien talouden pitää perustua terveelle tulo- ja menotilanteelle. ”Tuloilla on katettava menot. Jatkossa on välttämätöntä, että talouden tasapaino löytyy ilman kaupungin liikelaitosten ylimääräistä tuloutusta tai lisälainanottoa.”

Palvelutaso on hyvä

Talousarvioehdotuksen painopisteitä ovat viime vuosien tapaan opetus-, sosiaali- ja terveystoimi. Muuhun maahan verrattuna Helsingin nykyinen palvelutaso on korkeatasoinen ja asiakaspalveluverkosto laaja. ”Kaikkia kaupungin palvelutoimintoja tarkastellaan jatkossakin kriittisesti ja toiminnan tehokkuutta parannetaan.”

Väestörakenne muuttuu

Ensi vuoden talousarvioesityksessä varaudutaan edistämään työperäistä maahanmuuttoa.

”Ulkomaalaistaustaisen väestön kasvu on Helsingissä jopa merkittävämpi väestöpoliittinen trendi kuin ikääntyminen”, Pajunen korostaa.

Nyt halutaan helpottaa niiden henkilöiden muuttoa, jotka tulevat Helsinkiin töihin. Esimerkkinä Jussi Pajunen mainitsee kemikaaliviraston henkilökunnan.

”Laatu ja tehokkuus eivät ole ristiriidassa. Kaupungin organisaation on pystyttävä tuottamaan palvelut nykyistä tehokkaammin. Kysymys on viime kädessä siitä, miten Suomi pärjää ja miten Suomen kuntasektori onnistuu perustehtävässään”, Pajunen painottaa.

Pääkaupunkiseudun osuus on kolmasosa koko maan bruttokansantuotteesta ja seudun kansantaloudellinen painoarvo kasvaa koko ajan. Helsingin merkitys alueen suurimpana kaupunkina korostuu. ”Palvelutuotantoa pitää ajatella myös pääkaupunkiseutulähtöisesti, mitä palveluja voidaan käyttää yhteisesti koko alueella.”

”Mitään yksinkertaista tapaa yksikkökustannusten alentamiseksi ei ole, vaan kaikkia kaupungin palvelutoimintoja pitää tarkastella jatkossakin kriittisesti ja parantaa toiminnan tehokkuutta.”

Yllätysvetoja ei kuitenkaan ole odotettavissa, vaan Pajunen haluaa, että päätökset tehdään vasta julkisen keskustelun ja arvioinnin jälkeen.

Väestömuutokset heijastuvat palveluihin

Pajunen mielestä helsinkiläisillä on oikeus tasapuoliseen palvelujen saantiin. 1990-luvun loppupuolella tehtiin investointeja, jotka eivät täytä tämän päivän kriteereitä.

”Me helsinkiläiset olemme vuosien mittaan tottuneet korkeaan palvelutasoon ja suhtaudumme liiankin kielteisesti muutoksiin, vaikka ne merkitsisivät vain vähäistä palvelutason alentamista tai palveluverkon supistamista.”

Väestömuutokset heijastuvat suoraan palveluihin. Peruskoululaisten määrä laskee ensi vuonna 700:lla ja vanhusväestö kasvaa. Väestöennusteen mukaan 7–15-vuotiaiden peruskoululaisten määrä vähenee vuoteen 2017 saakka lähes 7900:lla. Sen sijaan 16–19-vuotiaiden määrä kasvaa vuoteen 2011 mennessä noin 1500:lla nykyisestä. Sen jälkeen ikäryhmät pienenevät.

”Jokainen ymmärtää, että jotain on tehtävä.”

Sosiaali- ja terveystoimen menot ovat ensi vuonna 1,9 miljardia euroa ja nousua tämän vuoden talousarvion on 4,5 prosenttia. ”Sosiaalitoimen kustannuskehityksen hillitseminen on avainasemassa seuraavien vuosien aikana”, Pajunen sanoo.

Talousarvioehdotuksessa päivähoiton palvelut on mitoitettu niin, että päivähoitosta vähenee 200 lasta, mutta kysyntä kasvaa taas väestömäärän kasvaessa. Terveyskeskuspuolelta Pajunen haluaa nostaa esiin hoidon saatavuuden. ”Velvoite on toteutettava ja varmistettava, että helsinkiläiset saavat yhteyden terveyskeskukseen.”

Sosiaali- ja terveystoimen on myös sovittava sellaiset järjestelyt hoitoketjuihin, ettei potilaita ole HUS:ssa sakkopaikoilla. Hoitoketjujen järjestelyihin on varattu talousarvioehdotuksessa erillismääräraha.

Veropohjaa vahvistettava

Vaikkakin verotuloihin on odotettavissa nousua, niiden kasvuprosentti Helsingissä uhkaa jäädä heikommaksi kuin maassa keskimäärin. Tästä syystä Pajunen haluaa vahvistaa kaupungin tulopohjaa elinkeino- ja asuntopoliittikalla.

Helsingin väestömäärä on kääntynyt nousuun, ja rivi- ja pientaloja tarvitaan lisää. Tonttimaasta on pulaa ja yksi keino paikata sitä on Länsi-Sipoon liittäminen Helsinkiin. Pajunen muistuttaa kuitenkin, että tämä on vain yksi keino.

Elinkeinopoliittikkaa Pajunen haluaa vahvistaa kehittämällä Helsingin seudun kansainvälistä kilpailukykyä. Kehitysyhtiö Culminatium toteuttaa seudullista innovaatiostrategiaa ja osaamiskeskusohjelmaa. Pääkaupunkiseudun yhteisen markkinointiyhtiön tehtävänä on saada seudulle lisää kansainvälisiä yrityksiä ja tutkimuslaitoksia.

Kaupungin tärkein yksittäinen elinkeinohanke on yritysvetoinen digitaalisen median ja sisältötuotannon

Kaupungin tulevaisuus työn ytimessä

Kaupungin johtaminen on **Jussi Pajusen** kensijainen tehtävä. Pajusen työnä on varmistaa, että kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston strategiat toteutuvat. Kaupungin hallintokäytäntöä ja palvelutuotantoa on saatava nykyistä joustavammaksi, kevyemmäksi ja nopeammin asiakkaiden ja elinkeinoelämän tarpeisiin reagoivaksi.

Kaupunginjohtaja pohtii, keskustelee, suunnittelee ja jakaa tehtäviä henkilökunnalleen.

Aikaa ja ajattelutyötä on uhrattava myös sille, miten kaupungin verotulot saadaan uuteen nousuun.

Kaupungin tulevaisuus on Jussi Pajusen työn ytimessä.

Ensimmäisen kaupunginjohtajavuoden aikana Pajunen uudisti johtajistoa, voimisti strategista johtamista, tehosti talouden raportointia, luopui asunto-ohjelmasta ja kytki asuntotavoitteista päättämisen maankäyttösuunnitelmiin.

Kaupunginhallitus on muuttanut työtapojaan. Säännöllisissä strategiakokouksissa käydään läpi valmisteilla olevia hankkeita ja varmistetaan kaupungin kokonaistavoitteiden toteutuminen.

Samalla periaatteella Pajunen on organisoinut myös virkamiestyötä keskushallinnossa. Johtajisto kokoontuu kerran vi-

kossa ja siihen kuuluvat apulaiskaupunginjohtajat, rahoitusjohtaja, hallintojohtaja ja henkilöstöjohtaja.

Kaupunkilaisille, yrittäjille ja kaupungin yhteistyökumppaneille pitää viestittää, mihin Helsinki on menossa. Pajunen haluaa olla kommunikoiva kaupunginjohtaja ja puhua kaupunkilaisten lisäksi niin yritysjohtajien kuin kansalaisliikkeiden edustajienkin kanssa.

Kaupunginjohtajan työ on monipuolista ja vaihtelevaa. Päivät venyvät ja työviikko on väistämättä 60–70-tuntinen vaikka kuinka yrittää keskittyä oleelliseen.

Ylipormestari harrastaa lenkkeilyä. Juokseminen on hyvin yksinkertainen ja tehokas tapa huolehtia itsestään. Stressinsietokyky nousee, ja juoksemisesta onkin muodostunut Pajuselle välttämätön henkireikä.

■ SJ

Kuva Pertti Nisonen

terve tulopohja tavoitteena

toimialalle keskittynyt Forum Virium Helsinki. Kaupunki tukee myös Forum Viriumin pk-yritysten kasvuohjelmaa. Siinä yritykselle laaditaan kehitysohjelma, joka sisältää muun muassa yhteistä ja yritys kohtaista valmennusta, koulutusta ja mentorointia.

Lisäksi Helsinki panostaa Viikin ja Meilahden tie-depuistojen kehittämiseen yhdessä Helsingin yliopiston ja Sitran kanssa.

Siistimpi ja viihtyisämpi Helsinki

Erilaisissa kyselyissä ja turvallisuusselvityksissä on nousut esiin, että kaupunkilaisia häiritsee eniten kaupungin likaisuus, roskaisuus ja kaupungilla toikkaroivat päihtyneet.

Talousarvioehdotukseen sisältyy 1,7 miljoonan euron määräraha siisteyden parantamiseksi sekä roskaamisen ja häiriökäyttäytymisen vähentämiseksi. Rakennusvirasto saa lisäksi erityismäärärahan, jolla sen pitää nostaa puhtaanapidon laatutasoa katu-, tori- ja viheralueilla.

”Kevään aikana aloitetaan yhteinen hanke, johon kutsutaan kaupungin kumppaneiksi yrityksiä, asukasjärjestöjä ja helsinkiläisiä. Kysymys ei ole projektista, koska tarkoitus on löytää uusi, jatkuva ja kaikille yhteinen toimintatapa”, Pajunen kertoo.

Lisäksi panostetaan kaupunkitapahtumiin lisäämällä muun muassa Helsingin Juhlaviikkojen järjestämiä erityishankkeita.

Sirpa Jyrkänne

- Talousarvioaineisto löytyy internetistä kaupungin kotisivuilta: www.hel.fi
- Kaupunginvaltuusto käsittelee talousarvioehdotusta kokouksessaan 1.11. klo 15 sekä 15.11. klo 15.

Kuva Pertti Nisosen

”Stadissa on hyvä asua. Kaupungin vilinästä tuntee olevansa kotonaan,” ylipormestari Jussi Pajunen sanoo.

Helsingin seudusta yhtenäinen kaupunkikokonaisuus

Pääkaupunkiseudun yhteistyön toinen vaihe Paras II on lähtenyt hyvin liikkeelle. ”Tiivistävää pääkaupunkiseutuyhteistyötä jatketaan”, ylipormestari **Jussi Pajunen** sanoo.

Kolmellatoista hankkeella vahvistetaan pääkaupunkiseudun kuntien yhteistoimintaa.

Keskeisiä yhteistyöhankkeita ovat yhteinen maankäyttöohjelma, yhteinen asunto-ohjelma, pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmän kehittäminen ja palvelujen yhteiskäytön laajentaminen. Vielä syksyllä valmistuu ammattikorkeakouluopetuksen uudelleenorganisointi.

Pääkaupunkiseudun osuus on kolmasosa koko maan bruttokansantuotteesta.

Seutu ja sen kansantaloudellinen merkitys kasvavat koko ajan. Alueen elinvoimaisuutta uhkaavat eniten riittämätön tontti- ja asuntotarjonta, asuntojen korkeat hinnat ja työvoimapula.

Pääkaupunkiseutuyhteistyön lisäksi tehdään seutuyhteistyötä neljäntoista kunnan kesken.

Seutuyhteistyönä on tarkoitus valmistella Helsingin seudun yhteinen maankäytön, asumisen ja liikenteen strategia. ”Niillä ratkaisuilla taataan Helsingin seudun toimivuus”, Pajunen sanoo.

Voimistuva Helsingin seutu pystyy kilpailemaan asemastaan myös kansainvälisesti. Vuosisatojen aikana Tallinna, Tukholma ja Pietari ovat olleet Itämeren joh-

tavia kaupunkeja, ja Helsingille on jäänyt taustarooli. Pajunen visiossa Helsingin vuoro on nyt nousta alueen johtoon. Seudun yhteistyöllä luodaan yhtenäistä toiminnallista aluetta, jolla on mahdollisuus menestyä Euroopassa ja maailmanlaajuisestikin. ”Sitä ennen meidän on järjestettävä asiat niin, että alue toimii yhtenäisesti ja perusta on kunnossa.”

Itämeri ja Suomenlahti ovat mielenkiintoisia alueita Helsingille ja koko Suomelle, Pietarille ja Venäjälle sekä Tallinnalle ja Virolle kuten koko Baltiallekin. Idässä Pietarin talouskasvu on vahvaa ja väestö nelin-viisinkertainen pääkaupunkiseutuun verrattuna. Suomella ja Helsingillä on vielä etumatkaa sekä Pie-

tariin että Baltiaan, mutta toimia pitää nopeasti. Pajunen haluaa pääkaupunkiseudusta alueen, joka pystyy hyötymään Pietarin kasvusta.

Itämeren alue on yksi voimakkaimmin kasvavia alueita Euroopassa. Helsingin seutu on puolestaan kilpailukyvyyn ja koulutuksen globaali kärkikaupunki. ”Yhteistyötä tekemällä Helsingin seutu nousee huipulle. Yhteen hiileen puhaltaminen tuo vahvuutta ja avaa mahdollisuuksia luoda seudusta maailmanluokan osaamiskeskus Itämerelle. Helsingin kasvaminen Itämeren keskuksiksi ei ole keneltäkään pois, vaan se vahvistaa kaikkia”, Pajunen toteaa.

■ SJ

Meilahden kartanoa ympäröivässä puistossa kasvaa muun muassa euroopanlehtikuusia, lehmuksia ja kyynekoivu.

Meilahden kartano oli kuuluisa

Kauniilla kukkulalla Saunalahden rannassa kohoaa kaksi täysin eriparista rakennusta nurkittain lähes kiinni toisissaan.

Kuva Raoul Charpentier

Kalle Hammin veistos Teetä kahdelle pulppuilee kartanon päärakennuksen alapuolella.

Koristeellinen puutalo kahviloineen on Meilahden kartanon päärakennus. Jyvä kivinen siipirakennus on alun perin valmistunut kartanon tanssiaissaliksi. Molemmat ovat kokeneet aikojen kuluessa monenlaisia muutoksia eikä niiden rakennushistoriaa tai suunnittelijoita ole pystytty täsmällisesti selvittämään.

Puisen päärakennuksen nykyinen hahmo on vuodelta 1913. Talo lienee peräisin 1800-luvun alkupuolelta, ja se edustaa harvoja Helsingissä säilyneitä empire-puutaloja. Alkujaan yksikerroksinen keltainen kivirakennus on hiukan nuorempi ja rakennettu todennäköisesti 1800-luvun puolivälin paikkeilla.

Päärakennuksen eteläpuolella on levittäytynyt englantilaistyyppinen maisemapuisto, joka ulottui nykyiselle Tamminiemen tontille. Aikoinaan kartanoon on ajettu komeaa tammikujaa pitkin. Vanhasta ajokujasta on yhä jäljellä muutamia iäkkäitä puita Meilahden tien molemmin puolin.

Kauppiaita ja kreivejä

Meilahden kartano kuului niihin laajoihin maa-alueisiin Helsingin pitäjässä, jotka Ruotsin kuningas **Kustaa II Adolf** oli

☛ Kartanon huvimaja kohoaa yhä Tamminiemen puistossa.

1600-luvun alussa lahjoittanut ratsumestari **Gert Skyttelle**. Meilahden vanhasta nimestä Hindersnäs juontuu alueella kadunnimi Hindersnäsvägen, joka on suomennettu Heikinientieksi.

1700-luvun loppupuolelta lähtien Meilahti oli hollantilais-syntyisen **Mattheisenin** suvun hallussa. Mattheisenit olivat varakkaita kauppiaita ja kauppalaivan kapteeneita, jotka hallitsivat myös vastapäistä Munkkiniemen kartanoa.

1800-luvun alkupuolella Meilahti toimii Suomen kenraalikuvernöörin **Fabian Steinheillin** kesäasuntona. Kreivi ja kreivitär **Mussin-Pushkinin** kauden jälkeen Meilahden osti venäläinen kreivi, senaattori ja salaneuvos **Aleksander Kushelev-Besborodko**.

Tilan viimeinen yksityinen omistaja oli kapteeni **Leonard Jägerskiöld**, jonka kuoltua Helsingin kaupunki 1871 osti Meilahden tilan tarkoituksena jakaa maa-alueet huvilatonteiksi. Tässä vaiheessa alue sijaitsi niin kaukana kaupungista, ettei kiinnostusta juurikaan ilmennyt ja koko tila annettiin vuokralle. Huvilayhdyskunta Meilahteen alkoi syntyä vasta 1890-luvulla.

Kiinalainen yhteys

Rakennusten sisustuksista et ole paljoakaan jäljellä. Meilahden päärakennuksen tutkimuksissa löytyi aikoinaan pie-

Kuva Raoul Charpentier

Kuva Raoul Charpentier

Kreivitärten aikaan

Meilahden kartanon loistoaika oli 1840- ja 1850-luvulla. Tuolloin Helsingin kylpyläelämä eli kukoistuskauttaan. Keisarillisen Venäjän ulkomaan matkustusrajoitusten rasittama venäläinen ylhäisö saapui sankoin viettämään kesäänsä Helsinkiin, jota Suomen suuriruhtinaskunnan pääkaupunkina ei laskettu ulkomaaksi.

1840-luvulla Meilahden kartano oli kreivi ja kreivitär **Mussin-Pushkinin** kesäasuntona. Kreivitär **Emilie**, omaa sukua **Stjernvall**, oli keskimäinen prokuraattori **Carl Johan Walleenin** kolmesta kauneudesta kuulusta tytärpuolesta. Vanhin kaunottarista tuli myöhemmin tunnetuksi opporikkaana hyväntekijänä **Aurora Karamzinina**.

Moskovalainen kreivi **Vladimir Mussin-Pushkin** oli osallistunut keisari **Nikolai I**:stä vastaan suunnattuun dekabristikapinaan 1820-luvulla. Päinvastoin kuin moni muu kapinallinen hän sai pitää henkensä, mutta joutui karkotetuksi kaukaiseen Helsinkiin. Pietari-Paavalin linnituksen vankityrmien jälkeen pieni provinssikaupunki tuntui nuoresta upseerista aivan siedettävältä paikalta.

Helsingiläisissä seurapiireissä venäläiset upseerit otettiin ennakkoluulottomasti vastaan, ja seurustelu sujui ranskan kielellä. Vladimir Mussin-Pushkin merkitsi teatteritaloyhtiön osakkeen, retkeili kaupungin ympäristössä ja osallistui sosieteen rientoihin. Kesällä 1827 Träskändan kartanon puutarhajuhlissa 16-vuotias Emilie hurmasi komean, opporikkaan kreivin. Tunne oli molemminpuolinen ja häitä vietettiin seuraavana keväänä.

Aristokraattisen pariskunnan kesäinen seuralämä Meilahdessa oli vilkasta. Suureellisissa juhlissa kartanon nurmikolle levitettiin valtavia pellavalakanoita suojaamaan naisten hameenhelmoja likaantumiselta. ”Venetsialaisia öitä” vietettäessä lahdelle rakennettiin tekosaa-ria, joilla mustalaisorkesteri soitti tekopalmujen varjossa. Itsekin loisteliaita juhlia järjestänyt Aurora-sisar oli usein nähty vieras Meilahdessa.

Kuva Helsingin kaupunginmuseo

Emilie Mussin-Pushkinin muotokuva on J. E. Lindin käsialaa 1820-luvulta.

Talvikauden Mussin-Pushkinit viettivät yleensä Pietarissa ja suvun maatilalla Moskovan lähellä. Iloiseksi ja huolettomaksi luonnehdittu Emilie kuoli traagisesti lavantautiin vain 35-vuotiaana. Neljästä lapsesta nuorin, **Marie**-tytär, tuli myöhemmin isänsäkin kuoltua kasvatiksi tätinsä everstinna Karamzinin luo.

Vuonna 1840 syntynyt Marie avioitui nuorena kreivi **Constantin Linderin** kanssa. Ennen varhaista kuolemaansa vuonna 1870 Marie Linder tuli tunnetuksi naisemansipaatiota ajavana kirjailijana. Suomen ensimmäiseksi feministiksi mainittu kreivitär julkaisi nimimerkillä **Stella** romaanin, jossa asetettiin kyseenalaisiksi muun muassa naisten elinikäinen holhouksenalaisuus ja miehille sallittu kaksinaismoraali. ■ **RE**

juhlistaan

niä palasia vanhaa tapettia, joka saattaa olla kantoni-laista perua 1700-luvun jälkimmäiseltä puoliskolta. Vastaavanlaisia tapetteja löytyy runsaasti eurooppalaisten linnojen ja kartanoiden saleista. Euroopassa ihailtiin 1700-luvulla suuresti kiinalaista kulttuuria ja muotivirtaus ulottui Suomeenkin.

Varmuutta tapettien alkuperästä ei ole saatu, mutta Meilahden omistajista esimerkiksi Mattheiszenin suku ja Mussin-Pushkinit olivat varallisuudeltaan ja asemaltaan sellaisia, että kiinalaisiin sisustuksiin tutustuminen ja niiden hankkiminen on ollut mahdollista.

Juhlatilan loisteliaasta sisustuksesta on säilynyt tietoja kreivi Kushelev-Besborodkon ajoilta. Kun juhlasaliin Krimin sodan aikana majoittui kasakoita, kreivi siirretti arvokkaan sisustuksen pois. Kyytiä sai jopa parkettilattia, josta osa päättyi myöhemmin Munkkiniemen kartanon suuren salongin lattian verhoukseen, osa myytiin Talin kartanoon.

Rita Ekelund

Lähteitä:

Leena Helle: Kiinalaistapetti Meilahden kartanossa. Narinkka 1981, Helsingin kaupunginmuseo
Helena Hakkarainen: Meilahden kartanon omistussuhteiden ja rakennushistorian selvitys, Helsingin kaupunginmuseo (painamaton selvitys)
Tutkija Marja Pehkonen, Helsingin kaupunginmuseo
Amanuenssi Teija Mononen, Helsingin kaupungin taidemuseo

• Helsingin alueen vanhoista kartanoista on Helsinki-infossa aiemmin esitelty Stansvik (no 1/05), Kumpula (no 4/05), Herttoniemi (no 5/05) ja Tuomarinkylä (no 1/06).

Museoiden Meilahti

Meilahden kartanon kivirakennuksessa työskentelee nykyään kaupungin taidemuseon konservointiyksikkö. Rakennus toimi 1970-luvulla kaupungille lahjoitettujen taidekokoelmien näyttelytilana, kunnes vie-reinen kaupungin taidemuseon näyttelyrakennus valmistui vuonna 1976. Hillityn, valkotiilisen rakennuksen suunnitteli arkkitehti **Tero Aaltonen**.

Taidemuseon toiminta keskittyy vaihtuviin näyttelyihin. Aika ajoin esitellään myös lahjoituksena saatuja huomattavia peruskokoelmia. Joulukuun loppuun asti museossa on esillä Vuoden nuori taiteilija **Heta Kuchka**, jonka näyttelystä kerrotaan enemmän sivulla 18. Taidemuseo on avoinna tiistaista sunnuntaihin klo 11–18.30.

Tamminiemen huvila Seurasaaren sillan lähistöllä valmistui vuonna 1904. Liikemies ja mesenaatti **Amos Anderson** lahjoitti huvilan valtiolle vuonna 1940. Talo palveli tasavallan presidenttien virka-asuntona, kunnes siitä **Urho Kekkosen** pitkän kauden jälkeen muodostettiin hänen nimeään kantava museo.

Talvikautena museo on avoinna keskiviikosta sunnuntaihin klo 11–17 ja samoja aukioloaikoja noudattaa myös piharakennuksessa sijaitseva Café Adjutant.

Tamminiementien kahvila Meilahden kartanon päärakennuksessa saattaa olla vielä marraskuussakin avoinna, jos säät ovat leppoiset, puh. 481 003. ■ **RE**

🕒 *Kaupungin taidemuseo valmistui 1976.*

Kuva Raoul Charpentier

Sosiaalijohtaja Paavo Voutilainen:

Palveluja lain minimiä laveammin

Uusi sosiaalijohtaja Paavo Voutilainen perää jokaisen vastuuta lähimmäisistään – ja erityisesti lapsista.

Paavo Voutilaisen, 54, työhuoneen ikkunasta näkyy lapsia temmeltämässä Hakaniemenrannan leikkipaikalla ja läheisillä penkeillä istuskelemissa laitapuolen kulkijoita. Näkymään tiivistyy olennaista Voutilaisen työstä: hänen johtamansa sosiaalivirasto pitää tarvittaessa huolta niistäkin, jotka eivät siihen itse kykene.

Kaikkiaan virasto tarjoaa palveluja yli puolelle miljoonalle kaikenikäiselle helsinkiläiselle. Sen vastuulla ovat muun muassa päiväkodit, asukaspuistot, vanhainkodit, perheneuvolat, sosiaaliasemat ja lastenkodit. Voutilaisen johtama virasto on Suomen suurin 11 000 työntekijällään ja lähes miljardin euron budjetillaan. Silti budjetti ylittyy paikoitellen, sillä esimerkiksi lastensuojelun asiakasmäärä on kasvanut poikkeuksellisen paljon, 10 prosenttia viime vuoteen verrattuna.

”Lastensuojelua tarvitsevien määrää on mahdotonta arvioida tarkasti etukäteen. Tällä hetkellä lisääntyvät jyrkimmin 16–17-vuotiaiden sekä aivan pienimpien lasten huostaanotot. Vaikka kyse on inhimillisestä hädästä, on siinä luettavissa myös yhteiskunnallinen murrosviesti: mitä meille on tapahtunut 90-luvulla, kun silloin syntyneitä lapsia sekä tuolloin nuorina aikuisina vanhemmiksi tulleiden jälkeläisiä otetaan näin paljon huostaan?”, Voutilainen kysyy ja jatkaa:

”Miten saisimme autettua ihmisiä rakastamaan lapsia ja pitämään heistä huolta? Miten pystyisimme vähentämään vanhempien uupumusta ja päihteiden käyttöä? Kysymykset voi heittää yksilöiden lisäksi järjestöille, seurakunnille, päivähoitolle, koululle ja liikuntaväelle. Sosiaalija terveysviranomaiset eivät kykene millään vastaamaan hätään yksin.”

Voutilainen toivoisi, ettei muistakaan kanssaihmistä huolehtimista sälytettäisi vain viranomaisten hartioille. Hän painottaakin, että jokainen vaikuttaa ympäristöönsä.

”Kannattaa testata, minkä vaikutuksen saa aikaan pelkästään tervehtimällä tois-

ta kunnioittavasti ja ystävällisesti. Sehän tuo uskomattoman välähdyksen ja valon esimerkiksi ostoskassessa raahaavan vanhemman tai alkoholistiksi leimautuneen ihmisen kasvoille. Toisista välittäminen on erityinen haaste kaupunkiympäristössä, jossa korostuvat eriytyminen, yksityisyys ja yksin elävien määrä.”

Päiväkodit auttamaan

Sosiaalijohtajalla on jo mielessään uusia tapoja perheiden auttamiseksi. Avainasemassa ovat päiväkodit.

”Niissä on mahdollista reagoida ongelmiin nopeasti, joustavasti ja leimaamatta. Päiväkodit voivat auttaa perheitä hakemaan asiantuntijatukea, oli sitten kyse laaja-alaisen oppimishäiriön diagnostiikasta, psykiatriasta, toimeentulotuesta tai lastensuojelusta. Meillä on tähän liittyviä kokeiluja meneillään, ja kannatan käytäntöjen levittämistä koko kaupungin alueelle.”

Voutilainen haluaisi tukea uupuneita vanhempia. Hänestä olisi tärkeää selvittää onko vanhemmista, jotka eivät tuo lapsiaan kunnalliseen päivähoitoon, osa niin uupuneita, etteivät jaksa ajatella koko hoitoasiasa.

”Ystävällinen hymy ei maksa mitään.”

”Jos näin on, lasten pitäisi päästä nauttimaan siitä kasvuympäristöstä, jota huippuhoito tuottaa. Samalla vapautettaisiin vanhemmat hetkeksi vastuustaan ja annettaisiin heille lupa keskittyä itseensä. Niiden, jotka arvostelvat päivähoitoamme, toivoisin tutkivan kansainvälistä tilannetta. Näin kattavaa ja hyvää kunnallista päivähoitoa ei saa monesta paikasta maailmassa.”

Voutilainen toivoo voivansa jo ensi vuonna siirtää työntekijöitä lasten ja nuorten laitoshoidosta koteihin vietävään auttamiseen sekä muuhun varhaiseen tukeen.

”Se olisi perustellumpaa lähtien inhimillisyydestä ja päätyen talouteen. Nyt

Kuva Jukka Uotila

tämä pyrkimys on uhannut pysähtyä, koska resurssimme kuluvat päivystykselliseen ja laitoksissa tehtävään työhön.”

HIVin leviämistä hidastettiin

Voutilainen on kuullut kritiikkiä virastonsa toimintatavoista, mutta puolustaa alaisiaan.

”Työntekijöillämme on vuosittain miljoonia asiakas kohtaamisia. Joukkoon mahtuu epäonnistumisia, mutta pidän silti henkilökuntamme ammattitaitoa ja etiikkaa korkeana, niin kuin palvelujemme kokonaistasoakin. Helsinki kykenee hoitamaan esimerkiksi toimeentulotuen harkinnan jo nyt sillä tasolla, jota myöhemmin mahdollisesti voimaantuleva sosiaalilakiluaki edellyttää.”

Voutilainen on erityisen pahoillaan vammaiskuljetuksissa ilmenneistä ongelmista. ”Yritämme kaikin keinoin saada palvelun pelaamaan paremmin, ja onneksi

pahimmat ongelmat on jo ratkaistu. Myös virastomme organisaation uudistaminen elämänkaariteeman mukaiseksi on tuonut alkukankeutta. Sekä työntekijöiltä että asiakkailta on vaadittu kärsivällisyyttä. Haluan painottaa, että pyrimme uudistusten avulla parantamaan palvelua. Ihmisiä vartenhan me täällä olemme.”

Yksi osa palvelun parantamista on asiakaspalautejärjestelmän kehittäminen.

”Saamme toki päivittäin palautetta, mutta se ei ole kattavaa. Haluaisimme konsultteiksemme kaikki palvelujamme käyttävät helsinkiläiset. Valmistelme parhaillaan tällaista palautejärjestelmää.”

Jos on saanut virasto kritiikkiä, on myös kiitosta tullut. Voutilaisen mukaan yksi sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen kansainvälisiä huippusaavutuksia on se, että Helsinki ja pääkaupunkiseutu pystyivät hidastamaan tehokkaasti HIV-tartuntojen leviämistä Suomessa.

”Siihen päästiin parantamalla syrjäytyneiden tai syrjäytymisvaarassa olevien palveluja. Luotiin esimerkiksi terveysneuvontapiste Vinkit ja kohdennetut palvelut hiv-positiivisille huumeidenkäyttäjille. Työ tehtiin A-klinikkasäätiön ja Diakonissalaitoksen kanssa. Tulevaisuudessa järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa tehtävän yhteistyön merkitys vielä korostuu.”

Palvelut yhdestä talosta

Yhtenä sosiaaliviraston suurimpana tulevaisuuden haasteena on ikääntyvien asukkaiden palvelujen tuottaminen.

”Helsinki on vastikään hyväksynyt laaja-alaisen sekä mielestäni hyvän ja modernin vanhuspalveluohjelman. Se stimuloi uusien käytäntöjen luomista. Nyt esimerkiksi mietitään, voisivatko vanhukset saada yhdestä rakennuskompleksista kaiken tarvitsemansa neuvonnan ja palvelut, liittyvät ne sitten terveydenhuoltoon, sosiaalipuolen vanhainkotipalveluihin tai kotipalveluihin, kuten ruokahuoltoon. Samassa rakennuksessa voitaisiin mahdollisesti asuakin. Palvelu olisi myös tuotavissa vanhusten koteihin, jos heidän on hankalaa tai vastentahtoista lähteä kotoaan.”

Voutilaisen mielestä koko Helsingin keskeisiä tulevaisuuden haasteita on saada pidettyä kaupungissa niin suuri joukko työssäkäyviä asukkaita, että he pitävät huolta lapsista, nuorista, työelämästä tipahtaneista ja vanhuksista.

Sosiaalijohtaja Paavo Voutilainen katsoo luottavaisesti tulevaan: ”On aika vähän asioita, joille ei voi tehdä mitään.”

”Väestön ikääntyminen tuo pulmia, mutta voihan tässä olla sellainenkin skenaario, että meille muuttaa työikäistä väestöä muualta maasta ja ulkomailta niin paljon, ettei huoltosuhde huononekaan yhtä nopeasti kuin on luultu. Maahanmuutto tuo haasteita kotouttamiselle jo nyt, sillä maahanmuuttajaperheistä lähes puolet on toimeentulotuen piirissä ja työikäisistä maahanmuuttajamiehistä lähes 30 prosenttia on työttömänä. Oli tulevaisuus siten millainen tahansa, minun visiossani sosiaalivirastossa tehtävä työ on jatkosakin huomattavasti moniulotteisempaa ja kunnianhimoisempaa kuin pelkkä lain minimin toteuttaminen.”

Poliitikot eivät jarruja

Voutilaisella on takanaan monipuolinen kokemus sosiaali- ja terveysalan töistä. Hän on toiminut muun muassa sairaanhoitaja-aikoinaan ammattielvittäjänä sairaaloiden ensiapupoliklinikoilla. Hän on myös työskennellyt diakonina sekä toiminut pappina syrjäytymisvaarassa oleville, kuten asunnottomille, päihteiden ongelmakäyttäjille ja mielenterveyskuntoutujille. Johtajakokemusta Voutilaiselle on kertynyt muun muassa Diakonissalaitoksen diakoniajohtajana.

”Olen oppinut aiemmissa työpaikoissani ajattelemaan niin, että on aika vähän asioita, joille ei voi tehdä mitään. Samaa linjaa noudatan täälläkin. Sosiaalivirastossa työhön tuo oman lisänsä toiminta poliittisen päätöksentekokoneiston kanssa. Olen ilokseni huomannut, etteivät poliitikot ole jarru, vaan kyllä heiltä

tulee kaasua: ideoita ja ärsykeitä vaikka kuinka paljon. Olen kokenut poliittisen työskentelyn mielenkiintoiseksi, ja sitä kauttahan demokraattinen asiakasmielipide tulee meille.”

Mutta palataan vielä työhistoriaan, katutyöhön syrjäytyneiden parissa ja elvytystaitoihin – onko niistä ollut apua Voutilaiselle nykyisessä virassa?

”Totta kai siitä on etua, että on vuosikautia tehnyt tuollaista työtä ja nähnyt monenlaista. Vaikkei enää ole niiden ammattien kaikessa osaamisessa aivan ajan tasalla, on sielussa silti muistijäljet hommista. Ehkä se helpottaa kommunikointia työtovereiden ja asiakkaiden kanssa.”

Tiina Kotka

Paavo Voutilainen

- **Edellinen työ:** Helsingin Diakonissalaitoksen diakoniajohtaja, 1989–2006.
- **Koulutus:** teologian maisteri, vihitty papiksi, diakonian ja sairaanhoitajan tutkinnot, maanviljelysteknikko, tekeillä sosiaali- ja terveysjohtamisen MBA-tutkinto.
- **Luottamustoimet:** Elämä on parasta huumetta -yhdistyksen puheenjohtaja, Rinnekotisäätiön ja Niemekotisäätiön hallitusten jäsen.
- Poliittisesti sitoutumaton.
- **Harrastukset:** lenkkeily, kuntosaliharjoittelu, lukeminen, elokuvat ja musiikki.
- **Perhe:** vaimo ja neljä lasta, joista kaksi vanhinta on jo muuttanut pois kotoa.

Apua päihdeäideille

Sosiaalivirasto tarjoaa päihteitä käyttäville pienten lasten äideille katkaisuhuotoa sekä vertaistukea päihteettömyyteen.

Raskaana olevat ja pienten lasten äidit voivat hakeutua Hangonkadun kuntoutuskeskukseen katkaisuhuutoon arkisin kello 8–12. Alppilassa sijaitsevasta kuntoutuskeskuksesta voi kysyä lisätietoja puhelimitse ympäri vuorokauden.

”Toivomme näiden naisten tulevan rohkeasti hoidon piiriin. Katkaisuhuuto kestää keskimäärin viikon verran. Raskaana olevat voivat tulla tarvittaessa myös kriisihuutoon”, kertoo sairaanhoitaja **Leena Alho** Hangonkadun kuntoutuskeskuksesta.

Naisille suunnattua 11-paikkaista kuntoutuskeskusta ylläpitää Helsingin kaupungin sosiaalivirasto. Palvelut ovat käyttäjille maksuttomia. Katkaisuhuutoon hakeutuvalla ei tarvitse olla tullessaan maksusi-

toumista, ja hoitoon pääsee päihtyneenäkin. Hoitoon voi tulla yhtä lailla oma-aloitteisesti kuin esimerkiksi A-klinikan, sairaalan tai terveysaseman kautta.

Vertaistukea ryhmästä

Kuntoutuskeskuksessa toimii vertaistukiryhmä päihteitä käyttäneille pienten lasten äideille ja lasta odottaville tiistaisin kello 13–15. Äidit pääsevät vaihtamaan kokemuksia nimettömästi ja saavat toisiltaan tukea päihteettömyyteen. Ryhmään ei tarvitse ilmoittautua, ja lapsenkin voi ottaa mukaan. Osallistua voi myös yksittäisiksi kerroiksi. Tapaamiset ovat maksuttomia.

- **Hangonkadun kuntoutuskeskus,** Hangonkatu 4, B-talo, 1 krs., puh. 310 42961, nettiosoitteessa www.hel.fi/sosv kohta ”Päihdetyö”. Perille pääsee raitiovaunuilla 3T ja 3B sekä bussilla 23.

Tietoa sosiaalipalveluista

Helsingin kaupungin S-infossa annetaan helsinkiläisille maksutonta neuvontaa sosiaalipalveluista. Kampin asiakaspalveluun on koottu myös esitteitä ja palvelutietoa. Ensimmäisen toimintavuoden aikana on kysytty eniten toimeentulotuesta ja muista etuuksista. Lapsiperheet tiedustelevat usein päivähoidosta ja vanhuksien muuttuneista palveluista. Kaikenikäisiä asiakkaita neuvotaan esimerkiksi uuden elämänvaiheen tuomisissa tilanteissa ja ohjataan heitä sekä kunnallisten että järjestöjen tuottamien palvelujen käyttäjiksi.

Neuvontaan voi soittaa, lähettää sähköpostia tai käydä siellä ilman ajanvarausta. Sosiaalialan koulutuksen saaneet työntekijät auttavat asiakkaita luottamuksellisesti. Palvelupisteessä on tietokoneita internetyhteyksin oma toiminta tiedonetsintää ja sosiaalipalvelujen asiointia varten.

- **S-info,** Salomonkatu 21 b, puh. 010 66011 (pvm), sosiaalineuvonta@hel.fi, avoimena arkisin klo 10–16.

Ekologisempi sosiaalivirasto

Helsingin kaupungin sosiaalivirasto ottaa käyttöön ekologisen kestävyysohjelman vuosille 2006–2008. Ohjelma sisältää 24 toimenpidettä ja tavoitetta. Esimerkiksi kompostointia, lajittelua

ja rakennusmateriaalien uudelleenkäyttöä pyritään lisäämään. Virasto myös kouluttaa ekotukihenkilöitä ja laatii tarkemat ympäristökriteerit muun muassa kilpailutettaville siivouspalveluille.

Oma talo kotikadun varrella

Tiiviisti rakennetut pientaloalueet, joissa rakennukset ovat kadun varrella viiri vieressä tai toisiinsa kiinni rakennettuina, ovat tavallisia Länsi-Euroopan ja Pohjois-Amerikan kaupungeissa. Rakentamistapaan kuuluu myös se, että jokaisella asunnolla on kuin olohuoneen jatkeena oma yksityinen takapiha.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastossa valmistuneessa selvityksessä pohditaan, miten Helsingin asuntokantaa voitaisiin rikastuttaa uudella talotyypillä. Kiinnostus kaupunkimaista pientalorakentamista kohtaan heräsi viime vuosikymmenellä. Kielenkäyttöön vakiintui sanapari tiivis ja matala. Tällä tarkoitetaan perinteistä omakotirakentamista tehokkaampaa pientalorakentamista.

”Me pohdimme townhouse-selvityksessämme ennen kaikkea sellaista rakentamista, joka synnyttää kaupunkitilaa. Viime aikojen tiiviille ja matalille alueille ei ole syntynyt kunnon katuverkkoa ja sitä kautta kaupunkitilaa”, pohtii yleiskaava-suunnittelija **Rikhard Manninen**.

Munkkiniemestä Jakomäkeen

Täysin uusi ja ennestään tuntematon ilmiö ei townhouse ole Helsingissäkään. **Eliel Saarinen** laati englantilaista puutarha-kaupunki-ideologiaa lähellä olevan Munkkiniemi-Haaga suunnitelman 1915. Saarisen suunnitelmista toteutui vain pieni osa, joukossa Hollantilaisentien town-

Kuva Kimmo Brandt

Maunulan Koivikkotie on hyvä esimerkki 1950-luvun laadusta.

house-rivistö. Toinen esimerkki saman aikakauden rakentamisesta on Vapaaherankuja Kulosaarissa.

Helsingissä rakennettiin viime vuosisadan alussa pienimittakaavaisia kaupunkimaisia alueita myös työväestölle, hyvinä esimerkkeinä Puu-Vallila ja Käpylä. Sen jälkeen vastaavia ei ole syntynyt. Kaupunki- ja asuntosuunnittelun ihanteet muuttuivat perusteellisesti 1930-luvulta alkaen. Funktionalismin ja modernismin läpimurto vaikutti suunnitteluun siten, että kaupunkimaiset umpikorttelit julistettiin epätoivotuiksi. Tilalle tuli

avoin rakentamistapa ja tyyppiratkaisuksi tonteilla vapaasti sijaitsevat lamellitilat. Rakennusten välisiä etäisyyksiä säätelivät valokulmaperiaatteet.

Rivitalorakentaminen sen sijaan synnytti vielä 1950-luvulla selkeää kaupunkitilaa. Aikakautensa parhaiden rivitalojen julkisivut rajautuivat katuun ja talot olivat kadun suuntaisia. Tällaisia miljöitä on esimerkiksi Lauttasaarissa, Herttoniemessä ja Maunulassa. Nykyisin ne ovat arvostettuja alueita. Tällainen rakentaminen väistyi 60-luvulla. Rivitaloja alettiin rakentaa päädyt katua vasten, joten kaupungille tunnusomaista katutilaa ei rivitaloalueille enää syntynyt.

Uusista kohteista lähimmäksi länsieurooppalaista townhouse-rakentamista on päästy Malminkartanon Vuorenjuuren alueella. Lähitulevaisuuden kohteista Malminkartanon Ormuspelossa ja Lahdentien kupeeseen lähelle Jakomäkeä nousevassa Alppikylässä tullaan rakentamaan urbaaneja pientaloalueita katujen varsille.

Helsingin voimassa olevan yleiskaavan 2002:n tavoitteita ovat kaupunkirakenteen eheyttäminen ja maltillinen tiivistäminen. Rikhard Mannisen mukaan uusilla talotyypeillä kaupunkia voidaan tiivistää laadukkaasti.

➔ *Malminkartanon Vuorenjuuren kytkeytyvät pientalot muodostavat selkeän katutilan.*

”Kaupungin tiivistäminen pitää osata tehdä hyvin, jotta voidaan samalla synnyttää miellyttävää ympäristöä. Lähtökohdan tulee olla se, että tiivistämällä pitää aina parantaa olemassa olevaa tilannetta. Townhouse voi olla yksi keino.”

Helsingistä löytyisi Mannisen mielestä useita potentiaalisia alueita townhouse-rakentamiseen.

”Esikaupunkivyöhykkeellä olevien väljästi rakennettujen kokoojakatujen varret saattaisivat olla tähän tarkoitukseen hyviä. Niiden kohdalla on tietysti pystytävä ratkaisemaan liikenteen aiheuttamat ongelmat, kuten melu. Näiden maantien laitojen reunoja täydentämällä voidaan parantaa ympäristön viihtyisyyttä ja selkiyttää katutilaa.”

Muuttuva asumisen ihanne

Rikhard Manninen uskoo, että uusille asumismuodoille on kysyntää. Helsingissä on kasvamassa uusi kaupunkilainen ja aikaisempaa kansainvälisempi sukupolvi, jolle asumisen ihanne ei enää olekaan omakotitalo suurella tontilla pellon laidassa.

”Uskon, että townhouse on kysytty vaihtoehto. On ihmisiä, joille on tärkeää saada asua kaupungissa ja jotka samalla arvostavat maantasaamista ja omaa pihaa.”

Parhaassa tapauksessa uusille alueille syntyy hyvä urbaani tunnelma. Tyypillisesti townhouset muodostavat selkeitä kortteleita ja kadunkulmauksia, joissa voisi

Kuva Kimmo Brandt

Kuva Kimmo Bärnelt

Hollantilaisentie Munkkiniemessä edustaa 1900-luvun puutarhakaupunkimaista rakentamista.

olla vaikka pieniä liiketiloja, kahviloita tai ravintoloita. Siis toimintaa, joka luo ympärilleen elämää, kenties jopa yhteisöllisyyttä.

”Viime vuosina on monien alueiden suunnittelun lähtökohtana korostettu yhteisöllisyyttä. Vierastan ajatusta suunnitellusta yhteisöllisyydestä. Ihmisiä ei voi pakottaa yhteisöllisyyteen. Pikemminkin pitäisi ajatella, että rakennetaan ympäristöä, joka mahdollistaa yhteisöllisyyden kehittymisen”, Manninen muistuttaa.

Monessa suurkaupungissa townhouse-rakentamista hyödynnetään kaupunki-uudistuksen välineenä. Uusien vetovoimaisten asuntokohteiden avulla tähdätään taantumisuhan alla olevien kaupunkialueiden statuksen nostamiseen ja viihtyisyyden lisäämiseen.

Hyvän kadun varrella on elämää

Townhouse on leimallisesti kadun varrella oleva talotyyppi. Suomalaisessa kaupunkirakentamisessa katutila on vuosikymmeniä jäänyt muiden arvojen varjoon. Ainakin jos on uskomista townhouse-talotyyppiä käsittelevää tuoretta raporttia. Kaupunkimaisen tunnelman luomisessa katu on kuitenkin avainasemassa.

”Hyvä katutila koostuu muustakin kuin autoliikenteestä. Katu ei saisi olla vain autoliikenteen väylä, vaan se olisi myös kohtaamispaikka. Kaduilla pitää olla ihmisiä ja elämää, eli katujen varsille tarvitaan liikkeitä ja erilaisia ihmisiä kiinnostavia toimintoja”, sanoo yleiskaavasunnittelija **Teemu Holopainen**, joka on toinen kaupunkisuunnitteluviraston townhouse-raportin kirjoittajista.

”Esikaupunkialueilla ei ole oikeastaan kunnon katuja. Taustalla on pitkään val-

”Teimme raporttimme siten, että taustalla oli ajatus sosiaalisesti tietoisesta suunnittelusta. Helsingissä on alueita, joilta puuttuvat isot perheasunnot. Niiden rakentaminen antaisi mahdollisuuden estää mahdollisesti uhkaava taantumiskierre. Townhouse olisi oivallinen tapa toteuttaa tällaisille alueille kysytyjä perheasuntoja.”

”Tällaisesta rakentamisesta on saatu hyviä kokemuksia Euroopasta. Esimerkiksi Ranskan Lillesissä on rakennettu taantuneisiin kaupunginosiin townhouse-asuntoja ja ne ovat menneet kuin kuumille kiville. Kovan rakennemuutoksen läpikäyneessä vanhassa teollisuuskaupungissa tämä on osoittautunut hyväksi tavaksi parantaa huonomaineisista ja taantuneista kaupunginosia.”

Heikki Mäntymäki

linnut suunnittelun ideologia, joka syntyi vastineeksi tiiviille kantakaupunkikaavoitukselle.”

”Toinen tälle rakentamistavalle tyypillinen piirre on korttelien muodostuminen. Townhouse-perinteeseen kuuluu, että talot muodostavat selkeitä kortteleita, joiden sisäosat koostuvat yksityisistä takapihoista.”

Holopaisen mukaan esikaupunkialueilla kadunvarsikaavoitus ei ole ongelmantonta. Esikaupunkialueilla liikennejärjestelmä on perustunut tavallisesti hierarkiaan, jossa liikenne ohjataan tonttikaduilta muutamille kokoojakaduille. Liikenteen ja katuelämän toimiva yhdistäminen esikaupunkialueiden nykyisessä rakenteessa edellyttää laajempaa tutkimista.

”Toisaalta onnistuahan se kantakaupungissakin.”

Helsinki biennaalissa

Helsinki on vahvasti esillä Venetsian Arkkitehtuuribiennaalissa, joka jatkuu 19. marraskuuta asti. Pääkaupungista esitellään sekä uutta asuntoarkkitehtuuria että suunnitelmia tyhjentyvien satama-alueiden uudelle käytölle.

Arkkitehtuuri-osio liitettiin Venetsian kuuluisaan taidebiennaali-instituutioon vuonna 1980. Kaupunkisuunnittelu ja kaupunkien kehitys on arkkitehtuuribiennaalin pääteemana nyt ensimmäistä kertaa. Palermossa Sisiliassa on esillä ohjelmakokonaisuuteen kuuluva satama-aiheinen City Port -näyttely, johon osallistuu 15 satamakaupunkia eri puolilta maailmaa.

Helsinki on kutsuttu Palermon näyttelyyn esittelemään suunnitelmiaan vanhojen satama-alueiden uudelleenkäytöstä. Kaupunkisuunnitteluviraston koostama näyttely esittelee Jätkäsaaren ja kantakaupungin Itärannan eli Sörnäisten rannan suunnitelmia ja antaa samalla taus-

toittavan kokonaiskuvan Helsingin synnystä ja kasvusta satamakaupunkina.

Rakennustaiteen museon kokoama Kaupunkikoti – City Home -näyttely Venetsian biennaalialueen Alvar Aalto -paviljongissa esittelee 10 esimerkkiä uudesta asuntoarkkitehtuurista lähinnä Helsingissä. Näyttely antaa monipuolisen kuvan tuoreista ratkaisusta kaupunkiasumisesta niin kerrostalo- kuin pientalokohteissa. Mukana on yksittäisten asuntojen lisäksi laajoja kokonaisuuksia, kuten Koffin korttelien jo toteutunut uudisrakentaminen ja VR:n Pasilan varikon uudistamiseen liittyvät suunnitelmat.

Näyttelyyn sisältyy myös kaksi mittavaa kaupunkisuunnittelukohdetta. Esillä ovat Myllypuroon tulevan puutalokylän ja Itärannan suunnitelmat. Kaupunkikoti -näyttely on laajennetussa muodossa esillä rakennustaiteen museossa ensi kesänä.

Rita Ekelund

• www.labiennale.org

Helsingin uutta asuntoarkkitehtuuria esitellään parhaillaan Venetsian biennaalissa.

Karttoja paikkatietopalvelusta

Uusi paikkatietopalvelu tarjoaa kansalaisille monipuolista tietoa ja kartta-aineistoa. Verkkopalvelusta löytyvät Helsingin opaskartta, kiinteistökartta, kaupungin ilmakehätietokartta sekä ajantasainen asemakaavakartta. Palvelun avulla asukkaat voivat selvittää kiinnostavien kohteiden kiinteistö- ja suunnittelutilanteet ja tutustua kaupungin alueen elinympäristöihin.

Kaupungin valmisteilla olevaa asemakaavoitusta on voinut seurata internetissä kaupunkisuunnitteluviraston verkkosivuilla olevassa Suunnitelmat kartalla -palvelussa. Nyt avatussa uudessa palvelussa voi katsoa ajantasaista asemakaavakarttaa liitetietoineen. Kartalta löytyvät myös muun muassa kiinteistökohtaiset tiedot kuntarekisteristä.

Paikkatietopalvelun ilmakehätietopalvelussa voi katsella haluamaansa osoitetta

Helsingissä ilmasta käsin. Palvelusta löytyy myös muita paikkatietokokonaisuuksia, kuten ulkoilukartta, Wlan-kartta, ostos- ja palvelukartta sekä kirjastot kartalla.

Paikkatietopalvelun tarjoaa kiinteistöviraston kaupunkimittausosasto verkko-osoitteessa: <http://ptp.hel.fi>

Seutusunnittelun tueksi

Helsinki, Espoo ja Vantaa ovat saaneet virkakäyttöön uuden paikkatietorekisterin, jonka avulla on helppo yhdistää kaupunkien suunnittelussa tarvittavia tietoja yli kuntarajojen. Perusrekisteriin kootaan tietoja muun muassa väestöstä, kiinteistöistä, yrityksistä ja kaavoituksesta. Rekisteristä on hyötyä esimerkiksi kaupunkien raja-alueiden palvelujen suunnittelussa. Seudullista rekisteriä ylläpitää Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta YTV.

Kadonnut Pihlaja

Perheteatterin esitykset jatkuvat Helsingin Kaupunginteatterissa yli viisi-vuotiaille suunnatulla näytelmällä Kadonnut Pihlaja. Runollinen ja jännittävä esitys kertoo välittämisestä, huolenpidosta sekä lämpimästä ymmärryksestä.

Isä on jättänyt pienen tyttänsä yksin pihlajan ääreen vahtimaan tulta sillä aikaa kun käy metsällä. Palattuaan hän huomaa, että lapsi on kadonnut. Metsän eläimet ja

luonto yrittävät auttaa häntä epätoivoisella etsintämatkallaan.

Kadonnut Pihlaja esitetään Helsingin Kaupunginteatterin pienen näyttämön lämpiössä (Eläintarhantie 5).

• Liput 6 e. Seuraavat esityskerrat: 31.10., 1.–3.11. 7.–10.11. klo 10 sekä 11.11. klo 11. Lipunmyynti, Ensilinja 2, ma–pe klo 9–18, la klo 12–18, p. 394 022, ja Lippupiste joka päivä klo 7–22 p. 0600 900 900 (1,25 e/min + pvm). www.hkt.fi.

Viimeinen karavaani

Teatterin Viimeinen karavaani on Antti Raivion rakastettu monologi, joka kuvaa yhden miehen kehityskertomusta alkuihmisestä nykyaikaan.

Päähenkilö löytää itsensä Troijan sodasta, hän toimii Jeesuksen kummina ja myös Shakespeare-näyttelijänä Globe-teatterissa. Mutta muuttuuko ihminen matkallaan? Hulvaton huumori pyörittää Viimeisen karavaanin matkaamista ja tarina koskettaa.

Tarina alkaa kun Jumala suuressa yksinäisyydessään luo ensimmäisen ihmisen, Ebonin ja hänen puolikkaansa Esmeraldan. Ebon osoittautuu heikoksi koevedokseksi. Jumala luo uudet ihmiset, Aatamin ja Eevan. Ensimmäisen poikansa Ebonin sielun Hän puhalttaa omenapuusta roikkuvaan liaaniin ja antaa sille nimen käärme.

Kuva Patrik Pesonius, kuvassa Antti Raivio.

• Vuotalo la 4.11. klo 19. Liput 10/8 e. Lipunmyynti: 310 88803, vuotalo.lipunmyynti@hel.fi, Lippupalvelu ja tuntia ennen ovelta. Lipunmyynti on avoinna ti–pe 12–14 ja 14.30–18.

• Vuotalo, Mosaiikkitori 2, Vuosaari, www.vuotalo.fi

Lumottua metsää juhliitaan

Hyvällä sadulla on onnellinen loppu ja niin on myös Annantalon Grimmin satujen innoittamana syntyneellä Lumottu metsä -näyttelyllä. Viimeisenä näyttelypäivänä sunnuntaina 12.11. klo 13–17 kaikki kaupungin asukkaat kutsutaan metsään yhteiseen juhlaan. Luvasa on työpajoja, sadunkerrontaa suomeksi, venäjäksi, virokseksi ja englanniksi, elämyksellisiä näyttelykierroksia ja satuoperaa. Vapaa pääsy.

Päivän ohjelma:

• Elämykselliset näyttelykierrokset. Maksuttomat elämykselliset näyttelykierrokset klo 15. Opastuskielet ovat suomi ja ruotsi.

Kuva Mauri Tahvanen

Lumottu metsä 12.11. saakka Annantalon taidekeskuksessa. Kuvassa puunkolosta avautuva satumaailma.

• Minä, kuningas! – grafiikan avoimien ovien työpaja klo 13–16. Ikäsuositus 7+.

Haluaisitko olla sadun Sammakko-prinssi tai Punahilkka, Tuhkimo vai Prinssessa Ruusunen? Grafiikan pajassa voit vedostaa oman satumuotokuvan. Ilmaisen välineenä ovat väri ja viiva. Valon ja varjon leikkiä sadun maisemassa -perhepaja järjestetään klo 13–16. Lasten suositusikä 4–10 v. Uusia osallistujia otetaan puolen tunnin välein.

• Perhetyöpaja: Valon ja varjon leikkejä sadun maisemassa. Tutustumme yhdessä Lumottu metsä -näyttelyyn ja maalaamme lasimaalein omia satumaisiamme, joita heijastetaan diaprojektorilla. Muistellemme ihastuttaneiden ja mietityttäneiden tarinoiden tunnelmaa.

Osallistujat saavat tilaisuuden omien tarinoidensa sepittämiseen, aikuiset toimivat lastensa saduttajina. Lopuksi oman tarinan hahmo herää henkiin varjoteatterihahmona satumaisessa maisemassaan.

• Satusankarin taikavyö klo 13–16. Suositusikä 7+. Satujen sankarilla on taikavyö, jonka avulla hän pelastautuu lukemattomista vaaroista, löytää kätkeytyjä esineitä, kiipeää lasivuoren huipulle ja kesyttää villejä eläimiä. Vyöllä hänen

Kuva Charlotte Esman-Wennström

Maria Ylipää on Evita-musikaalin tähti.

Vielä 6 kertaa Evitaa

Menestysmusikaali Evita jatkaa Kaupunginteatterissa vielä 6 esityksen verran. Lähes kolmen vuosikymmenen ajan musikaalina ja elokuvana Evita on hurmannut kymmeniä miljoonia katsojia. Yksi maailman tunnetuimmista musikaalisävelmistä Et itkeä saa Argentiina (Don't Cry For Me, Argentina) palauttaa edelleen ihmisten mieliin tämän koskettavan tarinan ja upean musikaalin. Maailmanvalloitus jatkuu Kaupunginteatterissa 9.12. saakka!

Evitan tarina, kertojanaan Che seuraa legendaarisen Eva Peronin elämää. Se alkaa vuodesta 1934 ja kuvaa nuoren tytön matkaa pienestä kotikaupungistaan Buenos Airesiin, jossa hän naisellisa avuillaan pääsee lähelle seurapiirejä ja menestystä. Ura alkaa mallina, sit-

ten näyttelijänä ja lopulta kenraali Juan Peronin vaimona. Kun hänen diktaattorimaisesta miehestään tulee presidentti, kohoo Eva Peron Etelä-Amerikan mahdolliseksi naiseksi. Karismaattinen kannotar hurmaa kiihkeästi puolustamansa monimiljoonaisen työväenluokan ja hankkii samalla vaarallisia vihollisia. Huumaava kansansuosio nostaa koko maailman tietoisuuteen naisen, jota kutsutaan samanaikaisesti lutkaksi ja feministiksi, tyranniksi ja pyhimykseksi. Evita on unohtumaton tarina loistosta, vallasta, ahneudesta ja unelmista.

Rooleissa ovat muun muassa Vuokko Hovatta / Maria Ylipää (Evita) ja Sami Hintsanen (Perón). Seuraavat esitykset ovat 31.10., 3., 7., 11., 14. ja 21.11. Liput permento 49 euroa, parveke 44 euroa.

Kuva Denis Heimonen

Rainer Kauniston teatterinukkeja 12.11. saakka Annantalon taidekeskuksessa.

taikaviittansa pysyy myös paikoillaan... Monenkirjava taikavyö huovutetaan kasvivärein värjätystä lampaanvillaista. Ota mukaasi omia taikaesineitä, joita voit kiinnittää vyöhösi!

• Saako satu sisään tulla? Nukketeatterityöpaja koko perheelle klo 13–16. Lapset 5+ yhdessä aikuisen kanssa.

Näyttämö on hiljainen. Pieni lamppu luo hennon valokeilan mustaan samettiin. Missä ovat näyttelijät? Grimmin saduista löydämme sankareita, isoja ja pieniä. Mukana juonittelevat myös ilkeät noidat ja pahat äitipuolet. Ketkä heistä ilmesivät valokeilaan? Sen näemme työpajan päättyessä itse tehdyn teatterinukkeen kanssa näytellessä.

Opettajina ovat nukella näyttelijä Anne Lihavainen ja sanataideopettaja Malin Fagerström. Opetuskielet ovat suomi ja ruotsi.

• Klo 14–17 Tekemisen riemua ja onnistumisen iloa saa kokea Halvat lystit perhetöypajassa! Siellä tehdään leluja arkipäivän tarvikkeista, ja tekeminen on jo leikkiä sinänsä. Lelut tehdään itse tosihalvoista materiaaleista vanhempien tai isovanhempien kanssa. Ohjaaja tarjoaa ehdotuksia lähtökohdiksi ja auttaa tekniikoissa. Kotona voi kehittää lisää.

Tapahtuma sopii kaikille näpertelyä ja leikistä kiinnostuneille lapsille 5 v. alkaen. Vapaa pääsy. Ilmoittautumiset p. 169 3918, pirjo.ingero@hel.fi.

• Satuhetkiä lapsille on luvassa klo 14–14.45 suomeksi, ruotsiksi, venäjäksi, virokseksi ja englanniksi. Suositusikä: 4+.

mobile.dance

Mobile.dance tuo Stoaan 9.–11.11. Jyrki Karttusen, Alpo Aaltokosken ja Arja Raatikaisen tanssiteoksia. Karttunen, Aaltokoski ja Raatikainen ovat Nomadi-tuotannon tanssitaiteilijoita. Nomadi puolestaan on yksi maamme nimekkäimmistä nykytanssin taiteilija- ja tuotantokokoonpanoista. Nomadin teokset ovat saavuttaneet paljon huomiota ja arvostusta myös ulkomailla. Nomadi palkittiin tanssitaiteen valtionpalkinnolla vuonna 1999.

Esitykset:

● **to 9.11. klo 19** Jyrki Karttusen Human Imitations on nykytanssiteos, jonka tapahtumat liikkuvat kotikutoisen ja taianomaisen välimaastossa. Teoksen avaintema on yhteisön ja yksilöiden toiminta erilaisten imitaatioiden tai enemmän ja vähemmän tietoisesti esitettyjen roolien kautta. Kesto n. 1 h 25 min. Liput 17/10 e.

● **pe 10.11. klo 17** Jyrki Karttunen: Pieniä draamallisia muunnelmia. Alpo Aaltokoski: Yksi päivä ja yksi yö.

Karttusen koreografia Pieniä draamallisia muunnelmia on viidestä erillisestä kohtauksesta rakentuva parisuhdeduetto, joka tasapainoilee kahden ihmisen välisten abstraktien tilanteiden ja niiden konkreettisten tulkintojen välimaastossa.

Koreografi Alpo Aaltokoski on pyrkinyt teoksessa Yksi päivä ja yksi yö rakentamaan liikkeen, musiikin ja visuaalisuuden vuoropuhelulla polkuja mielen tiloihin. Näyttämön tapahtumat ja teosten synny-

Kuva Marko Mäkinen

Jyrki Karttusen Pieniä draamallisia muunnelmia Stoaassa pe 10.11. klo 17.

tämät mielikuvat ovat ohikiitävien tunteiden läpikulkupaikkoja ja tilanteiden luomia hetkellisiä jännitteitä. Nämä hetket vuorottelevat matkanteon ja mielen kuvien synnyttämän harmonian kanssa, rikkoutuakseen ja syntyäkseen aina uudelleen, hiipuen jälleen etäämmälle.

Yhteiskesto 1 h, väliaika. Liput 17/10 e.

● **la 11.11. klo 19** Arja Raatikainen: Numen. Arja Raatikaisen tanssiteoksessa etsitään naisen, eläimen ja jumalhahmon toisiinsa kietoutuvaa yhteyttä. Ainekset sulautuvat monisävyiseksi liikkeeksi ihmisen kuvaan. Kesto 50 min. Liput 17/10 e.

● **Lipunmyynti:** 31088411, stoa.lipunmyynti@hel.fi ja Lippupalvelu. Lipunmyynti on avoinna ma–pe klo 14–19 ja tuntia ennen esityksiä.

● **Stoa** Itä-Helsingin kulttuurikeskus, Turunlinnantie 1, www.stoa.fi

Kajanus 150 v.

Helsingin kaupunginorkesterin perustajan Robert Kajanuksen syntymäpäiväjuhla järjestetään lauantaina 2.12. kello 19.

Helsinkiäissyntyinen Kajanus aloitti viulu- ja sävellysoopinnot 12-vuotiaana. Koulunkäynnin hän lopetti kuudennelta luokalta voidakseen keskittyä kokonaan musiikkiin. Opiskellessaan Leipzigin 21-vuotias Kajanus tutustui norjalaisiin Edvard Griegiin, Kristian Sindingiin ja tulevaan opettajaansa Johan Svendseniin. Svendsenin ideat kansansävelmistä taidemusiikin aineksina kiinnostivat Kajanusta opintojen jatkuessa Pariisissa 1879.

Kajanus sävelsi lähes 40 teosta, mutta sävellystuotantoa merkittävämpi saavutus on Kajanuksen koko elämäntyö. Vasta 25-vuotiaana, juuri kotimaahan palanneena opiskelijana tulieluinen visionääri perusti 36-jäsenen sinfoniaorkesterin (nykyinen HKO), joka soitti debyyttikonserttinsa Yliopiston juhlasalissa lokakuussa 1882.

Kajanuksen orkesterin konserttien rungon muodostivat helpotajuiset eli populaari-, kansan-, kansansinfonia- ja ylioppilaskonsertit kaupungin eri saleissa. Läheisimmiksi säveltäjiksi maestrolle nousivat Beethoven ja Sibelius. Ne olivat Kajanuksen mukaan ”ne kaksi napaa, joiden ympärille koko hänen taiteellinen työnsä keskittyi”.

● **Robert Kajanus 150 vuotta**, Helsingin yliopistomuseo Arpeanumissa, Snellmaninkatu 3, www.museo.helsinki.fi. Näyttelysalit ja buffet ovat avoinna läpi illan. Liput 17,50/11,50/5 euroa.

Finlandiatalo

Karamzininkatu 4, p. 4021,
www.hel.fi/filharmonia.

Liput 15/10/5 e Lippupisteestä p. 0600 900 900 (0,95 e/min. +pvm/lna) klo 7–22.

● **2.11. klo 19** Musiikin dynamoita eilen ja tänään. Klassikkosarjaa johtaa Johan Storgårds, solistina Marko Ylönen, sello. Kajanus – Prokofjev – Shostakovitsh.

Työväenopiston yleisluentoja

Yleisluennot ovat kaikille avoimia ja maksuttomia. Voit kuunnella yksittäisen luennon tai osallistua koko luentosarjaan.

Kunnallispolitiikka ja viestintä

Työväenopiston luentosali, Stoa, Turunlinnantie 1 keskiviikkoisin kello 18–19.30.

● **22.11.** Kunnanvaltuuston työskentely ja viestintäilmasto. Kuntaa koskevat päätökset edellyttävät, että valtuutettujen ja viranhaltijoiden välillä tieto kulkee ja että se on oikeansisältöistä ja oikea-aikaista. Tutkimus valtuuston viestintäilmastosta paljastaa, mihin tiedonkulussa ollaan tyytyväisiä ja mitä asioita pitäisi parantaa. Kunnallispoliitikkojen käsitys valtuuston viestinnästä osoittautui myös muuttuvan valtuustokauden aikana.

● **29.11.** Kunnallispoliitikko puhujana ja vaikuttajana. Poliittinen liturgia, lobbaus ja kabinettipolitiikka kuvaavat usein käsitystämme poliitikon viestinnästä. Onko poliittinen viestintä aina tuollaista? Esiintyvätkö kaikki poliitikot samalla tavalla? Tutkimus kunnallispoliitikon viestintätyylistä osoittaa, että niin eroja kuin yhteisiäkin piirteitä löytyy.

Esiintyminen ja vuorovaikutuksen taidot ovat kunnallispoliitikolle tarpeen vaalikampanjassa, valtuustotyöskentelyssä ja mediasuhteiden hoidossa.

FM Hilka Kallio.

Helsingin patsaisiin ja muistomerkkeihin tutustumassa

Maanantaisin kello 16.50–18.20 järjestettävä luentosarja pidetään Opistotalon Viipurisalissa, Helsinginkatu 26.

● **13.11.** Isänmaan kivijalat: suurmiesmuistomerkit Suomea rakentamassa.

● **20.11.** Uutta maailmaa veistämässä: kiista abstraktista patsaasta.

● **27.11.** Jalustalta maisemaan: kuvanveiston nykysuuntauksia.

FT Juha Vuorinen.

Mielenterveyttä kaikilla mausteilla

Luentosarja järjestetään torstaisin kello 16.50–18.20 Opistotalon Viipurisalissa, Helsinginkatu 26.

Sarja käsittelee eri näkökulmista mielenterveyttä ja sen ongelmista kuntoutumista.

● **2.11.** Millaista voi olla mielenterveydestä kuntoutuminen? Työ- ja koulutusvalmentaja Kaiju Yrttiaho, Mielenterveyden keskusliitto.

● **9.11.** Liiallisista vaatimuksista riittävän hyvään. Kehittämiskonsultti Eija Rautkorpi, Mielenterveyden keskusliitto.

● **16.11.** Millaisen ihmiskuvan varassa jaksan? Koulutussuunnittelija Satu Veijalainen, Mielenterveyden keskusliitto.

● **23.11.** Vaihtoehtoisia polkuja opintielle ja työelämään. Työ- ja koulutusvalmentaja Jyrki Rinta-Jouppi, Mielenterveyden keskusliitto.

● **30.11.** Kun läheinen sairastuu. Kirjailija Jari Koskisu.

Täydellinen käsikirja

Teatteri Avoimet Ovet vieraillee marraskuussa Itä-Helsingin kulttuurikeskus Stoassa (17. ja 18.11.), Malmitalossa (21.11.) ja Kanneltalossa (22.11.) esityksellään Täydellinen käsikirja.

Näytelmä on vakuuttava aitoudessaan ja riemastuttava hulluudessaan. Se tarjoaa ihmeellisiä neuvoja elämän parantamiseksi Mathilda Langlettin viitoittamalla tiellä. Apu löytyy niin hysteriaan kuin aviopuolison käsittelyynkin. Tämän esityksen jälkeen ei naurulla ja keskustelunaiheilla ole rajaa.

Henkilögalleriasta löytyvät mm. Tohtori F.A. Mesmer, mielisairaalan ylilääkäri J-M Charcot, psykiatrian isä Sigmund Freud ja kirjailija August Strindberg – rooleissa Liisi Tandefelt ja Marja Packalén. Dramaturgia ja ohjaus on Laura Jäntin. Musiikista vastaa Kiureli Sammallahti.

Nallen kuvalla merkityt esitykset ovat lapsille ja lapsenmielisille.

Toimitus kokoo kalenterin painottaen Helsingin kaupungin organisoimia tapahtumia. ● Lisätietoja Helsingin tapahtumista löytyy osoitteesta <http://www.helsinki.aktivist.fi>. ● Toimitus ei vastaa ohjelmaan tulleista muutoksista.

Esitykset:

● **pe 17.11. klo 19 & la 18.11. klo 16** Stoassa. Liput 10/8 e. Stoaan lipunmyynti p. 310 88411 ja Lippupalvelu. Stoa, Itä-Helsingin kulttuurikeskus Turunlinnantie 1.

● **ti 21.11. klo 19** Malmitalolla. Liput 10/8 e. Malmitalon lipunmyynti p. 310 80835 ja Lippupalvelu. Malmitalo, Ala-Malmin tori 1.

● **ke 22.11. klo 19** Kanneltalossa. Liput 10/8 e. Kanneltalon lipunmyynti p. 7312 4111 ja Lippupalvelu. Kanneltalo, Klaneettitie 5.

Kuva Outi Vuorianta

Ti 21.11. klo 19 Malmitalossa Teatteri Avoimet Ovet: Täydellinen käsikirja, kuvassa Marja Packalén.

● Lisäksi Annantalon toisen kerroksen lasipäädyissä on esillä 12.11. saakka Rainer Kauniston teatterinukkeja.

Rainer Kaunisto, s. 1950, aloitti teatterirurans Savonlinnan Teatterissa v. 1971, ja viettää tänä vuonna teatterityönsä 35-vuotisjuhlaa. Näyttelyssä on esillä laaja kokoelma teatterinukkeja 70-luvulta tähän päivään. Näyttelyn rungon muodostaa lavastus- ja nukkekokonaaisuudet, jotka on valmistettu nukketheateri Rooman esityksiin. Esillä on kokonaaisuudet mm. ”Prinsessa Ruusunen” ja ”Keisarin uudet vaatteet” -esityksistä. Mukana ovat myös TV1:n lastenohjelmien Pikku-Veturista tutuksi tulleet nukkehahmot, nuket Kauniston Jyväskylän kaupunginteatteriin tekemistä esityksistä sekä muutama yksityisomistuksessa oleva näköisnukke.

● **Annantalon taidekeskus**, Annankatu 30

Etnosoi!

Etnosoi on vakiinnuttanut asemansa Helsingin syksyn kansainvälisimpänä musiikkitapahtumana. Savoy-teatterin ohella esiintymispaikkoina ovat muun muassa Gloria ja Postitalo sekä Malmitalo jossa vietetään 12.11. isänpäivää Lasten Etnosoi-merkeissä. Tapatahtumapaikat ohjelmineen löytyvät www.globalmusic.fi -nettiosoitteesta. Alle on koottu Savoy-teatterin Etnosoi! ohjelmistoa.

• **To 9.11. klo 21** Kimmo Pohjonen – ANIMATOR. Kimmo Pohjosen omintakeinen musiikki kiehtoo yleisöä ja kriitikoita niin Suomessa kuin ulkomaillakin. Pohjosen musiikin lähtökohdina ovat harmonikasta ja ihmisäänestä elektronisin keinoin haetut uudet ulottuvuudet. Muusikkojen liitto valitsi Pohjosen vuonna 2001 Vuoden muusikoksi ja hänen Kalmukksinfoniansa sai vuoden 2004 Teosto-palkinnon.

Marita Liulia on monipuolinen taiteilija ja multimedian pioneeri. Liulia on saanut useita kansainvälisiä palkintoja ja mm. Suomi-palkinnon 2000. Pohjosen ja Liulian ensimmäinen yhteistyö oli 18-tuntinen Manipulator-teos, jota esitettiin Suomessa ja ulkomailla 2001.

Kuva Marita Liulia, Kimmo Pohjonen ANIMATOR Savoy-teatterissa 9.11.

Kaikki esityksen musiikki on Pohjosen liveä soittamaa/sämpläämää harmonikasta ja ihmisäänestä syntyvää äänimaailmaa. Konsertissa ei käytetä etukäteen äänitettyä musiikkia. Liulia ”maalaa” Pohjosta tietokoneanimaatioilla reaaliaikaisesti. Liput: 22/18 e.

• **Pe 10.11. klo 19.30** Oliver Mtukudzi & The Black Spirits (Zimbabwe). Zimbabwe-lainen kitaristi/laulaja/lauluntekijä Oliver Mtukudzi on kotimaassaan lähes kansallis-sankarina pidetty, rakastettu hahmo. Mtukudzi on pysynyt suosiossa ensimmäisestä, vuonna 1975 julkaistusta singlestään saakka. Uransa varhaisimmat vuodet hän vaikutti The Wagon Wheels -yhtyeessä yhdessä toisen zimbabwelaisen musiikin tunne-

tuksi tekijän, Thomas Mapfumon kanssa. Jo ensimmäinen oman, The Black Spirits -yhtyeen kanssa 1979 julkaistu levy ”Dzandimotera” saavutti kultalevyn rajan nopeasti. Mtukudzin omintakeinen, lempeästi keinuva, tekijän nimellä tunnettu ”Tuku music” on otettu omaksi koko eteläisessä Afrikassa, ja yhtyeen kiertueet ovat ulottuneet maailman useimpiin kolkkiin. Mtukudzi käsittelee lauluissaan inhimillisen elämän koko kirjoa, usein myös ajankohtaisia asioita. Etnosoi!-esiintymisen on lähes viisikymmentä albumia työskentelevän artistin pitkään odotettu ensivierailu Suomessa. Liput: 26/22 e.

• **La 11.11. klo 19.30** Aynur (Turkki). ”Siellä missä minä kasvoin, musiikki yksin-

kertaisesti oli osa ihmisen jokapäiväistä elämää. Kasvoimme kuuntelemalla muinaisten aikojen hienoa runoutta ja musiikkia.” Näin kuvailee musiikillista varhaislapsuuttaan itäisessä Turkissa kurdiperheeseen syntynyt laulajatar Aynur, joka on lyönyt itsensä läpi koko Turkin kansan keskuudessa. Samaan aikaan laulaja tekee nopeassa nousussa olevaa kansainvälistä uraa eurooppalaisilla esiintymislavoilla, ja kansainvälinen lehdistö tekee positiivisia vertauksia hänen ja mm. kreikkalaisen musiikin supertähden, Eleftheria Arvanitakin välillä. Aynur on laulaja/lauluntekijä, joka yhdistää musiikissaan vanhaa ja uutta. ”Kurdilainen musiikki on ravinnut minut, ja haluan mielelläni myös muun maailman kuulevan sitä”, hän sanoo. Aynurin kaunis, samalla kerta herkkä ja väkevä ääni taipuu musiikin mukana usein uskomattomalla tavalla. Artisti myös säestää itse itseään baglama-luutulla sekä kitaralla. Ensivierailulle Suomeen Aynur saapuu viisijäsenen yhtyeen kanssa. Liput: 22/18 e.

• **Savoy-teatteri**, Kasamkatu 46-48, p. 169 3703, www.kulttuuri.hel.fi/savoy

Kuva Heta Kuchka, Suudelma/Miss, 2005

Yours Truly

Heta Kuchka on vuoden 2006 nuoren taiteilija. Hänen tuotantoaan esitellään Taidemuseo Meilahdessa 10.12. asti. Nyt nähtävänä on päivitetty versio alkuvuodesta Tampereen taidemuseossa esillä olleesta näyttelystä. Kokonaisuutta on täydennetty sekä varhaisemmilla että tuoreilla, ennennäkemättömillä teoksilla.

Heta Kuchkan (s. 1974) työskentelyn keskeisiä välineitä ovat valokuva ja video. Teosten aiheina ovat arkiset, jokapäiväiset asiat, lähiympäristö ja ihmisten välinen kommunikaatio. Tai-

teilija asettaa usein itsensä ja muut ihmiset roolileikkitalanteisiin, jotka hän tallentaa. Sattumanvaraisuus kiehtoo häntä. Vaikka aihe olisi vakavaakin, Kuchka lähestyy sitä huumorilla.

Heta Kuchka on syntynyt ja kasvanut Suomessa, mutta hän on isänsä puolelta Yhdysvaltain kansalainen. Uusimmassa teoskokonaisuudessaan Mitä jos... Kuchka on rakentanut itselleen vaihtoehtoisen henkilöhistorian valokuvan ja videon keinoin. Millainen Heta olisi, jos hän olisi kasvanut aikuiseksi Yhdysvalloissa? Kuvitteelliset ja oikeat suku-

laiset, naapurit ja ystävät kertovat haastatteluisa Heta Kuchkan elämästä Amerikassa.

Ilmaiset yleisöpastukset suomeksi keskiviikkoisin klo 17 ja sunnuntaisin klo 14; ruotsiksi joka kuukauden 2. sunnuntai klo 15. Opastilaukset muina aikoina p. 310 87003.

• **Taidemuseo Meilahti**, Tamminiementie 6. Avoinna tiistaita sunnuntaihin klo 11–18.30. Liput 6/5 euroa, alle 18-vuotiaat ilmaiseksi. Perjantaisin sisäänpääsy museoon on ilmainen. www.taidemuseo.fi

Syvältä riipaisee blues

Kuva Pertti Nurmi, blueskonkari Doug MacLeod Malmitalossa 2.11.

Amerikkalainen kitaravirtuoosi Doug MacLeod oli legendaarisen George Smithin yhtyeen kitaristi 1970–80-luvulla. MacLeod tulkitsee akustisine kitaroineen perinteiseen countrybluesiin pohjautuvia sävellyksiään Malmitalossa 2.11.

Dubb & blues. Tänä vuonna 60 täyttänyt MacLeod, jota George Smithillä oli tapana kutsua nimellä ”Dubb”, on alun perin kotoisin New Yorkista. Perhe muutti kuitenkin St. Louisiin, missä MacLeod aloitti muusikon uransa ja tapasi blueskitaristi Ernest Banksin. Banks opetti MacLeodille bluesin merkityksen ja olemuksen syvempää tuntemusta. Etelä-Kaliforniaan muutettuaan MacLeod tapasi huuliharpisti George Smithin, joka on Banksin lisäksi toinen MacLeodin musiikillisista esikuvista. Doug MacLeod soitti enemmän tai vähemmän vakituisesti Smithin keikkabändissä vuodes-

ta 1978. Smithin kuoleman jälkeen (vuonna 1984) Doug MacLeod on levyttänyt soolourallaan kymmenkunta albumia. Neljällä ensimmäisellä hän soittaa sähkökitaraa taustana pääasiassa pikkuyhtye, mutta 1990-luvulta lähtien hänen soittimensa ovat olleet lähes yksinomaan akustisia. Kaksi tuoreinta albumia, vuoden 2002 ”A Little Sin” ja 2004 ”Dubb” ovat ilmestyneet hollantilaisen Jan Mittendorpin Black & Tan -merkillä.

Malmitalossa MacLeod esiintyi ensi kerran vuosi sitten. Silloin katsomo oli täysi.

• **to 2.11. klo 19** Doug MacLeod (USA). Liput 10 e. Malmitalon lipunmyynti p. 310 80835 ja Lippupalvelu.

• **Malmitalo**, Ala-Malmin tori 1, www.kulttuuri.hel.fi/malmitalo

Blivande bouse. Mikael Hagelberg ger dagens order. Snart gör han det på allvar på krog på stan.

Läcker lunch av blivande kock

Förrätten, blomkåls- och purjolökssoppa är mild och mjuk i smak och konsistens och alternativet, ceasarsalladen har precis den rätta skärpan av ansjovis i såsen. Och huvudrätten, rökt lax med smörig hollandaise och en klick piffig rödbetspuré håller en skön sammansättning. Avslutningsvis kommer efterrätten, en smaskig moccaburulé med rysk cigarr och en snutt fräsch hallonmelba.

Proffsigt upplagt, snyggt serverat och bra basvaror. En läcker, dyr lunch på någon av stans guldkrogar? Nej, men en läcker, lagom prissatt lunch på restaurangen i yrkesinstitutet Practicum i Arabiastranden.

Restaurang Practicum är tummelplats för blivande kockar och servitörer. Det är här de studerande lär sig i praktiken. Och för att planering, inköp, förberedelser, kokande, stekande och tillredande ska ha anknytning till verkligheten upprätthåller man en lunchkrog där resultatet av allting finns att få.

"Restaurangen har stor betydelse för utbildningen och det är sista årets studerande som svarar för verksamheten, säger Åsa Krook som är avdelningschef för linjerna med utbildning för turism, hotell och restaurang.

Till restauranglinjen antar man omkring 40 elever varje år. En del kommer direkt från högstadiet, andra efter gymnasiet och en del kombinerar praktiska studier i Practicum med studentexamen. Studierna varierar mellan tre och fyra år men om man har tagit yrkesexamen tidigare blir studietiden kortare.

Kocklinjen är omtyckt och de utbildade kockarna eftertraktade.

"Praktiskt taget alla får jobb direkt och behöver inte bekymra sig för arbetslöshet", nämner Krook.

I början är basutbildningen, med en hel del teori och till exempel franska gemensam, efter ett två år börjar specialiseringen.

För blivande kocken **Mikael Hagelberg**, 18 år, hägrar slutet på studierna. Han går sista året och hade sin senaste praktik på Palace Gourmet.

"I utbildningen ingår 555 timmar praktik på olika restauranger. Det är väldigt lärorikt och riktigt roligt, säger han.

Det är Mikael Hagelberg och studiekompisens **Anderas Salminen** som har komponerat lunchen med bland annat blomkåls- och purjolökssoppa, rökt lax och moccaburulé.

"Vi har inte helt fria händer men det är klart att man gärna tillreder sådan mat som man själv gillar, säger Hagelberg och avslöjar att han helst äter biff eller wokmat.

Under veckan kokar han inte så mycket för sig i sitt eget lilla hushåll men under veckosluten låter han sin pappa och bror välja rätter ur en lista med olika alternativ.

"Mest blir det rejäl husmanskost", säger han. De blivande kockarna svarar tillsammans med tre fyra assistenter för en veckas lunchmenyer. Sedan byter man team och grupper.

"På det sättet får alla lära sig om och ta ansvar för olika faser i köksarbetet", säger köksmästaren och läraren vid Practicum, **Mikael Eskman**.

Medan en del av sista årets studerande arbetar i köket sköter en del om rulljansen i restaurangen. Tar emot beställningar, ser till att köket levererar rätt och serverar, dukar ut och kommer med notan.

Restaurang Practicum serverar vatten till lunchen men man har skaffat sig alkoholerättigheter och kan i speciella sammanhang servera vin.

"Det är ännu oklart hur vi ska sköta det men möjligheten finns, säger Åsa Krook.

En annan orsak till att man har så kallade A-rättigheter är att kännedom och kunskap om vin och sprit ingår i utbildningen.

Restaurang Practicum ligger i Practicums nya hus intill Arcada i Arabiastranden. Lunchen serveras alla vardagar utom fredagar och mellan kl. 11 och 13.30. Priset för trerättersmenyn utan kaffe är 7.80 euro. Restaurangen har plats för sextio gäster.

"Vi förutsätter att större sällskap på fler än sex personer varslar om sin ankomst så att vi är beredda på extra många matgäster och har helt enkelt rillräckligt med mat", säger Åsa Krook och tillägger: "Telefonnumret är 020 7699 700."

Ingen vanlig opera. Car Men är anpassad för barn.

Små öron och ögon njuter av operaklassiker

Toner ur den bejublade operaklassikern Carmen av **Georges Bizet** flödar i salongen och ögon tindrar av förtjusning. Publiken är inte den vanliga och små munnar och lite större nynnare: Gasen i botten, vem är bäst idag! Melodin och musiken är ur Carmen av Bizet men orden, scenerna och rekvisitan är av alldeles andra personer. Och egentligen heter föreställningen Car Men, det vill säga Bilpojkar.

Nu handlar det en opera som riktar sig barn och en opera där berättelsen är en annan. Det är bara musiken som har sitt upphov i Carmen.

”Initiativet kom från Nationaloperan. Sedan engagerades både Sibelius-Akademien och den finska yrkeshögskolan Stadia. Resultatet är någonting så unikt som finlandssvensk barnopera, säger föreställningens producent **Vibeke Löfgrén** på Unga teatern i Esbo som har satt upp operan. Car Men ska gästspela Operahuset vid Tölövikens. Scenen är i Almisalen och det helsingforsiska gästspelet pågår åtminstone mellan 8 och 15 november med eventuell förlängning.

”Sedan ska operan översättas till finska. Men de finskspråkiga föreställning-

arna är aktuella först om ett år”, säger Löfgrén.

Car Men har spelat i Esbo i oktober och har redan framstått som en succé. Eller som femåriga **Anna Hedström** och lillasyster **Juni** på tre och ett halvt uttrycker det:

”Jättebra. Allt är jättefint och jätteroligt. Det är så fint och roligt att **Jenny** och **Jani-na** också borde se Car Men.

Foton Lefi Weckström

Teater rävar. Anna och Juni gillar teater.

Jenny och Janina är storasyster till Juni och Anna. Flickorna Hedström är rätt rutinerade teaterbesökare. Om Anna skulle få bestämma vilken figur hon helst skulle se på scen kommer förslaget utan omsvep:

”Pippi Långstrump”. Sedan berättar Anna att hon ska bli en sån som skriver böcker när hon blir stor.

Car Men är inte precis Pippi men bångstyryga typer och andra yrväder förekommer. Car Men handlar om att vänskap hör till det värdefullaste man har och att pengar inte kan köpa lycka. Tempot är lagom snabbt och intrigen lagom lätt. Scenografin är sprakande och finurlig och den klassiska musiken har förmågan att förtrolla barn. Speltiden är 50 minuter och operan är avsedd för barn som fyllt fyra.

Det är Unga Teaterns konstnärliga ledare **Christian Lindroos** som har skrivit manus och regisserat Car Men medan **Pasi Hiihtola** har skrivit sångtexter och lite nya melodier. Skådespelaren **Frank Skog** spelar huvudrollen som Jussi, ägare till bilverkstaden Car Men. I övriga roller alternerar studerande från Sibelius-Akademien och yrkeshögskolan Stadia.

med barnpassning och förutsätter att man anmäler om detta i förväg.

• **12.11 kl. 14.** Aj fan, jag glömde Runeberg! Pjäsa om böcker i allmänhet och Finlands svenska litteratur i synnerhet, fullspäckad med fakta men även en rejäl dos fiktion.

• **12.11 kl. 17.** Solteatern med Lilla spöket Laban. Rastis ligger på Fjärdstråket 6 mitt på Nordsjö, tfn 310 88755.

I korthet

Filmvecka i Luckan

Temat är ödet, det vill säga händelser som påverkar livets riktning och filmer visas vecka 47 varje dag från måndag till och fredag kl. 19 och kl. 13. Första filmen är **Aki Louhimies Fruset land** (Paha maa) från 2005. På tisdag visas **Crash** av **Paul Haggis** från 2005 och onsdagsfilmen är **Barnet** (Lénfant) av **Jean-Pierre och Luc Dardenne** från 2005 medan **En junisöndag kvart över tolv** (Eläville ja kuolleille) av **Kari Paljakka** från 2005 ges på torsdagen. Filmveckan avslutas med **Dolt hot** (Caché) av **Michael Haneke** från 2005.

Ny filmvecka i mitten av december med svenska och franska filmer.

Spartips och andra råd

Rådorget i Luckan kommer lagom inför julen med spartips för tunna plånböcker. Det är Marthornas ekonomiexpert **Janine Smeds** som ger bra och billiga spartips som både den som kämpar med liten studiepenning eller låg pension kan ha nytta av. Samma kväll ger advokat **Tiina Nysten** juridiska råd i samband med skilsmässa. Rådorget hålls den 7 november kl. 17.30–19. Lyssna och ställ frågor!

Den 21 november har Rådorget *Njutning* som tema och utgår från det sedvanliga som gäller för november; mörker, trötthet, dåligt humör och rätt så ruskigt väder. Rådorget bjuder denna gång på en minimässa med alternativa behandlingsmetoder med allt från Rosenmetoden, Pranic healing, Reiki, Zon- och aromaterapi och klassisk massage. Novembernjutningen pågår kl. 17–20.30.

Fotoguidningar på svenska

Finlands fotografiska museum, som fungerar i Kabelfabriken på Tallbergsgatan 1 G, arrangerar i anslutning till två av höstens utställningar även guidade visningar på svenska.

I anslutning till Leende stränder – **I.K. Inhas** hänförelse och melankoliska natur som pågår till den 7 januari 2007, går den guidade turen den 19 november kl. 12.

Fotografiskt gott – bilder av mat, som också visas till den 7 januari har visning på svenska samtidigt, alltså den 19 november kl. 12.

Inträde till museet är 6 respektive 4 euro.

Sista författarfikat

Luckans giv med författare som presenterar sig och sitt senaste alster i Luckan avslutas den 2 november kl. 13 då **Tommy Hellsten** berättar om sin nyaste bok *Är det för sent att förändras?*

Författaren och terapeuten injuder läsaren till en dialog utan skyddsnet. Han skriver om syskonskap, inre balans, sexualitet och närhet och sporrar läsaren till att bli medveten om det som formar människan, barndom, föräldrar, besvikelser, förluster. Förlaget och Luckan bjuder på kaffe eller te med tilltugg.

Trivselträffar fortsätter

Folkhälsans trivselträffar för alla äldre som uppskattar gemenskap och diskussion fortsätter i november och december. Trivselträffar varje måndag, den 6, 13, 27 och 27 november samt 4 och 11 december med start kl. 13.00. Den 20 november är temat Farorna där hemma och den 11 december handlar det om Igår–idag–imorgon. Trivselträffen tar en och en halv timme.

Kärlek och clowner

Senhösten på Verandan, i Rastis och i Malms kulturhus bjuder på följande.

Verandan:

• **11.11 kl. 13.** Lilla spöket Laban – vem är det som busar? Konungakronor, paraplyer som regnar och andra klurigheter finns i slottet Godmorgonsol. För barn över 3 år.
• **25.11 kl. 13.** Kärlek Kärlek, komedi om 11-åriga Kevin som har en finlandssvensk mamma och finsk pappa. För barn i lågstadiet.

Malms kulturhus, på Nedre Malms torg:

• **2.11 kl. 14.** Kalle Blomqvist – Mästerdetektiven lever farligt.
• **23.11 kl. 9.15 och 10.15** Knattebio. Tre ess respektive Nalle Björn.

Rastis i Nordsjö:

• **5.11 kl. 15.** Sound of music, gästspel av Vanda teaterförening. Sommarens succé-musikal i inomhusversion. Speltid två och en halv timme. Rastis ordnar vid behov

"Arbis ger svensk samhörighet"

Mångsidig erfarenhet, brett kontaktnät, väl förtrogen med den kommunala byråkratin, förmåga att ta utmaningar och ha visioner och mycket god samarbetsförmåga.

Så beskriver direktionen för Arbis motiveringarna till att man valde filosofie magister **Gunborg Gayer** till ny rektor efter **Ellinor Gube** som gick i pension. Gunborg Gayer tog formellt över den 1 oktober och säger att hon inte tvekade en sekund när posten blev ledig.

"Jag bor bara några kvarter från Arbis och har alltid haft ett gott öga till huset. I själva verket har jag ofta tänkt att jag söker rektorsjobbet om jag inte är lastgammal när det ledigslås."

Nu har hon nio år till pensioneringen.

"Det är lagom lång tid. Man hinner både sätta sig in i verksamheten, påverka den och delta i arbetet med att utveckla Arbis, säger hon och tillägger med ett skratt: "Och jag kan gott säga att jag känner väl den kommunala byråkratin efter alla år med anknytning till Helsingfors stads skolor och utbildningsverk. Ingenting förvånar mig."

Gunborg Gayer är född 1950 och har ägnat över trettio år åt undervisning i Helsingfors. Hon har bland annat varit lärare i modersmål mellan 1972 och 1998, rektor för Åshöjdens högstadieskola, biträdande rektor vid dåvarande specialiseringslinjen vid Norsen och sedan 1997 undervisningschef på svenska linjen vid utbildningsverket i Helsingfors.

Gunborg Gayer hör åtminstone ännu inte till den hängivna skara Arbiselever som

deltar i flera kurser varje år. Men hon har gått på allt från kurser i estniska till första hjälpen och så har hon undervisat. Så sent som i höstas höll hon en kurs i grammatik.

"Jag har för avsikt att gå på kurser men det får vänta till våren. Nu vill jag bekanta mig med hela det breda innehållet. Även om jag har ägnat mitt yrkesverksamma liv åt undervisning är folkbildning annat än grundskola och gymnasium."

Gunborg Gayer aviserar inga radikala förändringar eller nya grepp på konceptet Arbis.

"Arbis har en tydlig roll som omspannar hela livet. Vi har allt från förlossningsförberedelser till verksamheter som är ägnade åt äldre."

Samtidigt framhåller hon vikten av att Arbis lyckas hålla kvar sin största grupp elever, 25–35-åringarna.

"De är unga vuxna som kanske ännu inte har fäst så stor vikt vid modersmålet. Arbis kan fånga dem i en svensk krets. Arbis har stor betydelse som svensk gemenskap och ger ett svenskt socialt sammanhang."

Därmed vill hon inte förringa pensionärerna.

"Vi ska både nå dem och behålla dem. Pensionärerna är ingen homogen grupp och bilden av pensionären har förändrats".

Gayer har en klar uppfattning om det väsentliga i Arbis.

"Vi ska bevara den höga kvaliteten på verksamheten och substansen på kurserna."

På frågan om Arbis saknar något svarar Gayer att man ska verkligen livlig fan-

Foto Leif Weckström

Rak på sak. Arbis nya rektor Gunborg Gayer beskrivs som öppen, driftig och duktig.

tasi för att peka på något som absolut skulle behövas.

"Sedan jag utnämndes har folk på stan nalkats mig med uppslag och idéer om nya kurser. Det är trevligt och jag hoppas folk fortsätter komma med initiativ. Jag ska skaffa ett särskilt anteckningsblock för alla förslag", säger hon och berättar att höstens kurs i sanskrit initierades en av grupp Arbiselever.

Gunborg Gayer axlar också sin företrädare Ellinor Gubes strävan att locka

fler män till huset. Idag är 20 procent av Arbis elever män.

"Jag har ingen enkel och omedelbar lösning på dilemmat. Vi har kurser och verksamhet som borde attrahera män. Men kanske fenomenet är det samma som i andra kultursammanhang. Det är kvinnor som går på teater, opera och utställningar."

Arbis har omkring 7 000 elever, som går på närmare 20 000 kurser, 200 timlärare, 10 huvudlärare och närmare 20 i den övriga heltidsanställda personalen.

Femte svenska veckan börjar 6 november

Firandet av Svenska dagen i Helsingfors har blivit mångsidigare och i år ordnas redan den femte Svenska veckan med program som omfattar allt från barnteater och snapsvisor till svenska guidningar på museer och klubbkvällar. Målet är att uppmärksamma det svenska språket och den finlandssvenska vardagen i stan. Det digra programmet finns på www.svenskaveckan.fi.

Nästa år firar Svenska dagen 100-årsjubileum. Det var 1907 som svenska folkpartiet beslöt att införa en särskild svensk dag. Sjätte november var dagen då Sveriges konung **Gustav II Adolf** stupade i slaget vid Lützen. Tidigare firade man Svenska dagen med solenna fester. I dag är stämningen mer uppsluppen. Men hur firar de unga i stan. Vi ställde två frågor till några studerande vid yrkeshögskolan Arcada.

1. Hur firar du Svenska dagen?
2. Vad betyder Svenska dagen för dig?

Emilia Gädda

1. "Genom att ha superroligt på festen på Vanha (Gamla studenthuset) där massor av finlandssvenska unga firar Svenska natten."
2. "För mig betyder Svenska dagen ingenting men det finns säkert många som har stark känsla för den. Jag hade inte ens hört talas om Svenska dagen-bakelser."

Lotta Nieminen

1. "Jag firar inte Svenska dagen på något speciellt sätt och jag har aldrig varit på Svenska natten. Borde jag?"
2. "Svenska dagen har ingen särskild betydelse för mig men det betyder inte att den inte skulle vara bra att ha."

Dan Gustafsson

1. "I lågstadiet och högstadiet firar man ju dagen under morgonsamlingen men på annat håll märker man ingenting."
2. "Svenska dagen har som sådan ingen betydelse utom att risken med alltför synligt firande är fientligheten bland en del finnar ökar. Självt är jag finlandssvensk alla dagar och hela året. Är inte alla finlandssvenskar det."

Joakim Nyberg

1. "Det är ingen stor dag för mig. Jag vet knappt när den är – jo, förresten, den 6 november. Jag har en finsk kompis som alltid ville fira för han tyckte det var så speciellt med en svensk dag."
2. "Ingenting speciellt. Dagen påverkar inte min finlandssvenska identitet."

Tähtitorninmäen Haaksirikkoiset

Haaksirikkoiset-patsaan paljastustilaisuus vuonna 1898 oli juhlava. Senaattori **Leo Mechelin** puhui tilaisuudessa siitä, kuinka hyvin veistos ihmisen taistelusta raivoavaa merta vasten sopii juuri Tähtitorninmäelle. Ja kuinka veistoksen pystypäin seisova mies ei anna periksi ja ahdingossa olevat voivat vielä odottaa pelastusta.

”**Robert Stigellin** pronssisen patsaan aihe ei viittaa todelliseen haaksirikkoon, jossa jokin laiva olisi uponnut Suomenlahdella. Pelastumisen tarve senaattorin puheissa kertoo pikemminkin suomalaisen yhteiskunnan silloisesta tilanteesta. Suomen autonominen asema Venäjän valtakunnassa oli uhattuna ja venäläistämistoimenpiteitä toteutti kenraalikuvernööri **Bobrikov**”, kertoo Helsingin taidemu-seosta julkisen taiteen asiantuntija **Teija Mononen**.

Juuri Leo Mechelin nosti esille teoksen yhteiskunnalliset tulkinnat.

Teoksen dramaattisuus, intensiivinen tunnepe-räisyys ja aihe tekivät siitä aikoinaan suomalaisen vapaustaistelun yhden symbolin. Nykypäivän Hel-singissä Haaksirikkoisten merkitys ei näy dramaat-tisena kuten se oli pystyttämisen ajankohtana.

Patsas sijaitsee edelleen kauniilla näköalapaikalla, jossa monet helsinkiläiset ja turistit käy-vät kävelyllä. Puut peittävät osittain Tähtitor-ninvuoren tai -mäen, eikä taideteos hallit-se enää kaupunkikuvaa.

”Tähtitorninvuori oli patsaan pys-tytyksen aikoihin laakea, siellä kasvoi nurmikkoja sekä matalaa pensaikkaa, joten veistos ojennettuine käsineen toimi kuin majakka. Se näkyi kauas merelle ja kau-punkiin”, jatkaa Mononen.

1900-luvun alussa vuori oli Hel-singin keskeisin paikka suoraan satamasta tultaessa, joten paikalle suunniteltiin useita jul-kisia rakennuksia kuten edus-kuntataloa tai kansallismuse-ota. Mutta suunni-

telmista luovuttiin. Sen sijaan kallioiselle vuorelle kuljetetiin kasoittain multaa, jotta sinne saatiin rakennettua puisto-omainen virkistysalue. Ainoa rakennus Tähtitorninmäellä on **Carl Ludvig Engelin** 1830-luvulla suunnittelema observatorio.

Paikan keskeisyyden vuoksi taiteilija Robert Stigell oli erittäin tyytyväinen teoksensa sijaintiin. Se on myös ensimmäinen Helsingin kaupungin ostama julkinen vapaa taideteos, aiemmin ostetut olivat olleet muotokuvia tai hautamuistomerkkejä.

”Stigell oli kunnianhimoinen taiteilija, joka eli parikymmentä vuotta Pariisissa. 1800-luvulla kuvanveistotyö oli ilmaisu- ja tunnevoimaista, melkein pursuavaa. Stigell eli ajassa ja ajan henki näkyy hänen työssään, Haaksirikkoiset on puhtaasti eurooppalainen teos.”

Taiteilija ei ole alun alkaen antanut sille yhteiskunnallista sisältöä, mutta ei ole voinut olla taidekoulutuksensa vuoksi ymmärtämättä aiheeseen liittyviä tulkintoja. Patsaan sijoittelussa Tähtitorninmäelle poliitista keskustelua herätti vielä päätös, mihin suuntaan mieshahmo kurkottaa. Taiteilija olisi sijoittanut miehen katseen merelle päin. Leo Mechelin vaikutti erityisesti siihen, että patsas sijoitettiin toisinpäin eli apua huudetaan lännestä.

”Teoksen kipsimalli oli esillä vuoden 1900 Pariisin maailmannäyttelyssä Suomen osastolla. Sielläkin siihen liitettiin sortovaltaa vastustavia tulkintoja. Muitakin kipsimalleja on olemassa, pienempiä on ainakin kuusi ja yksi teoksen kokoinen, joka on sijoitettu Helsingin suomenkielisen työväenopiston aulaan.”

Pariisilaisvaikutteiden lisäksi meri oli Stigellille tärkeä. Hän syntyi Suomenlinnassa ja isä oli merikapteeni. Mies itsekin oli vuoden merillä ennen kuvataiteen opintoja Roomassa. Hänen **Ella**-vaimonsa on kertonut, että talvi Suomenlahdella sijaitsevassa saaristotalossa meren keskellä teki myös lähtemättömän vaikutuksen taiteilijan mieleen.

”Muutenkin Stigellin elämässä oli useita dramaattisia tapahtumia. Hänen morsiamensa kuoli ja samoin ensimmäinen vaimo. Haaksirikkoisten valmistumisen jälkeen hän avioitui **Ella Sahlbergin** kanssa, ja he saivat yhden lapsen. Ella ihastui myöhemmin säveltäjä **Robert Kajanus**eseen, ja kariutuva avioliitto varjosti taiteilijan viimeisiä vuosia. Stigell kuoli 54-vuotiaana keuhkokuumeeseen.”

Aija Pouru

Haaksirikkoiset-patsaalla on edelleen vetovoimaa Tähtitorninmäen näköalapaikalla. Pronssista valettu teos on dramaattinen ja tunnevoimainen.

Kuva Patrik Lindström

■ Keskustellaan verkossa

Mitä mieltä Stadista?

Helsingin kaupunki tarjoaa kuntalaisille netissä keskustelufoorumin ”Suoraan stadista”. Foorumissa keskustellaan muutamasta ajankohtaisesta aiheesta kerrallaan www.hel2.fi/keskustelu/ -osoitteessa.

Parhaillaan käytävä keskustelu ”Miksi käytät joukkoliikennettä?” raportoidaan HKL:lle. ”Bamlaa mitä hotsittaa” -otsikon alle voi puolestaan kirjoittaa mistä tahansa asiasta. Kirjoitettu viesti tulee julkisesti näkyville sen jälkeen, kun keskustelualueen toimittaja on julkaissut viestin.

Kutakin teemakeskustelua käydään muutaman kuukauden ajan. Kun keskustelu päättyy, foorumin ylläpitäjä tekee käydyistä keskustelusta yhteenvedon ja saat-

taa sen myös päättäjien tiedoksi. Vanhoja viestejä pääsee lukemaan viestiarkistosta.

Verkossa on purnattu muun muassa linjojen lopettamisesta, reitin muutoksista tai vuorovälien pidentämisestä.

Siisteydestä on huomauttanut nimimerkki Töölöläinen: ”Rakastan vihreitä ratikoita. Mieliä nousee aina kun näen kolmosen porhaltavan pysäkillä, ja nousen kodikkaasti kolisevaan sporaan. Mutta - se siisteys. Ilmaisjakelulehtiä on pitkin poikin, lattialla ja penkillä. Raitsikalla ajamisen ilo olisi suurempi, jos lehdet laitettaisiin lukemisen jälkeen takaisin lehtikassiin, eikä heiteltäisi pitkin.”

Joskus nettikirjoittajat heittäytyvät runollisiksi, kuten nimimerkki Äksy Ämmä, joka kirjoittaa muun muassa näin:

”Kun keskikokoisesta kaupungista tänne pääsin muutamaan: / Oli hinnat huokeat, kausilipun voi helposti ostaa. / Tämähän se kuljeskeluintoain saattoi kovasti nostaa! / Lueskelin lehdistä, miten HKL:ää jatkuvasi moitittiin. / Minustahan sitä liki suotta noin runsaasti suomittiin. / Kun vertailukohteena oli paikka, jossa bussi kerran tunnissa, parissa kulki, / ja kerralipun hinta jätskinhaluisen lapsen suun monesti mutruun sulki, / niin stadin joukkoliikenne minulta ehkä liiankin paljon sai suitsutusta.”

Väkiluku kasvaa

Helsingin väkiluvun ennustetaan tänä vuonna kasvavan yli 3 000 hengellä. Viime vuoden kasvu oli vajaa 2 000 henkeä. Edellisinä kolmena vuonna väestö alueella väheni. Väkiluku kasvaa myös tulevina vuosina, joskaan sen ei ennusteta yltävän samoihin määriin tämän hetken kasvun kanssa.

Kolmasosa kasvusta on muuttovoittoa ja loput on luonnollista väestökasvua. Helsingin arvioidaan saavan muuttovoittoa ulkomaalaisista sekä työmarkkina-alueen ulkopuolelta kotimaasta.

Helsingin väestö ikääntyy merkittävästi vuoteen 2030 mennessä, jolloin yli 75-vuotiaiden määrä on 75 prosenttia nykyistä suurempi.

Tietokeskus on laatinut uuden väestöennusteen vuosille 2007–2040. Väestöennuste tehdään vuosittain ja se julkaistaan sekä painettuna että verkossa osoitteessa www.hel2.fi/tietokeskus/julkaisut/verkkojulkaisut.html.

Oikaisu

Viime lehden juttuun Hietaniemen hautausmaasta oli lipsahtanut virhe: **Hugo Simbergin** kanssa samaan sukuhautaun haudattu **Eva Simberg** oli hänen poikansa **Tom Simbergin** puoliso, ei Hugon tytär. Simbergin tytär **Uhra-Beata Simberg-Ehrström** on haudattu vuonna 1979 Ehrströmiä sukuhautaun Hietaniemeen.

Lukijakilpailu

Kuva C. Grünberg, 1956, Helsingin kaupunginmuseo

Näkymä viidenkymmenen vuoden takaa. Muuttunut on kovin tämäkin pääkaupungin näkymä.

Missä on valokuvaaja liikkunut?

Vastaukset pyydetään lähettämään 6.11. mennessä osoitteella Helsinki-info, "Lukijakilpailu" PL 1, 00099 Helsingin kaupunki tai sähköpostitse leena.seitola@hel.fi -osoitteeseen.

Vastusedelliseen kysymykseen

Viimeksi kysyttiin keskikaupungin kadunkulman muuttunutta maisemaa. Kyseessä oli niin sanottu Kinopalatsin kulma vuonna 1960. Seinää koristi suuri leffamainos.

Keskuskadun ja Pohjoisesplanadin kulmassa sijainnut perinteikäs elokuvateatteri purettiin vuonna 1965.

Martti Helminen

• Oikein vastanneiden joukosta arvottiin voittajaksi **Boris Rubanovitsch**. Palkintokirja on lähetetty voittajalle. Onnittelumme.

Kuva Helsingin kaupunginmuseo

Puutarhajätteen voi hyödyntää

Puutarhajätteen oikea käsittely säästää luontoa ja selvää rahaa. Kompostoinnilla saa arvokasta humuslisää puutarhaan sekä vähentää päästöjä ja roskaantumista.

Pihapiiriä siivotessa kannattaa poimia pois vain luontoon kuulumaton roska ja jättää lehdet sekä muu eloperäinen maastoon hajoamaan. Lehtikarke on arvokasta ravintoa maaperäeläimille ja sienille. Siitä hyötyvät myös siilit ja madot. Hajoamisen aikana maaperä kuohkeutuu ja tuloksena on kivennäisravinteita, joita kasvit hyödyntävät.

Jos nurmikkoja peittää erityisen paksu lehtikerros, se kannattaa silputa paikalleen maatumaan ja lannoittamaan nurmikkoja. Lehdet voi kerätä myös puutarhajätekompostiin. Oksat ja risut kannattaa pätkiä tai hakettaa ja maaduttaa pensaiden juurella. Hakkeen voi myös sekoittaa lehtikarikkeeseen ja käyttää kompostin seosaineena.

Puutarhajäte on hyvä kompostoida kasassa, kehikossa tai eristämättömässä kompostorissa. Puutarhajätettä ei pidä laittaa sekajäteastiaan. Kaatopaikalle vietynä se mätänee ja tuottaa metaanikaasua, joka pilaa ilmakehää.

• Lisätietoja löytyy www.hkr.hel.fi ja www.ytv.fi > jätehuolto > lajittelu > kompostointi -nettisivuilta.

Rottapoika Stadissa

Piirtänyt ja käsikirjoittanut Arto Nyssönen

• Arto "Artsi" Nyssönen on helsinkiläinen kuvittaja ja sarjakuvapiirtäjä. Hän on tehnyt lehtikuvituksia yli 20 vuotta muun muassa Helsinki-infoon.

Hoitajille riittää työtä

Pauliina Luostarinen ja Tommi Vilkkä opiskelevat Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden oppilaitoksessa Malmilla. Molemmat valmistuvat lähihoitajiksi keväällä 2008.

Sekä Pauliinalle että Tommille oli itseltään selvää hankkia ammatti heti peruskoulun jälkeen. Pauliina halusi tehdä jotain ihmisläheistä ja päiväkotityö tuntui hänestä kiinnostavimmalta vaihtoehdolta. Tommia kotijoukot patistelivat hakeutumaan sosiaali- ja terveysalalle.

”Koko suku yllytti minua, koska olen niin sosiaalinen. Eikä minulla ollut mitään sitä vastaan”, toteaa Tommi. Hänen viihtymistään eivät edes pitkät päivittäiset koulumatkat haittaa. Tommi matkustaa Malmille kotoaan Lohjalta. Joskus mielessä kuitenkin välähtelee ajatus tilapäisestä muutosta isovanhempien luokse Pukinmäkeen.

Lähihoitajan ammatissa ihmissuhdetaidoilla on merkittävä rooli. Sosiaalisuuden lisäksi hyviä ominaisuuksia ovat pitkäpinnaisuus sekä kyky ottaa vastuuta. Sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinnon suorittaneilla työllistymisnäkymät ovat hyvät, sillä pätevistä ammattilaisista on esimerkiksi vammaishoidossa huutava pula.

Työn oppii tekemällä

Opiskeluun kuuluu useita työssäoppimiskursseja. Ensimmäisenä opiskeluvuotenaan oppilaat pääsivät teorian ja nukeilla harjoittelun lisäksi oikean työn makuun kahdesti. Ensin tutustuttiin päiväkotien arkeen ja seuraavaksi töitä tehtiin kotihoidossa, jossa avustettavina saattaa olla pyörätuolipotilaita, mielenterveyskuntoutujia tai ikäihmisiä. Käytännössä työhön kuuluu esimerkiksi hygieniasta huolehtimista, verenpaineen mittausta, aamupalan valmistusta ja vahvasti dementoituneiden asiakkaiden luona myös siivousta sekä pyykinpesua.

Tommi kertoo, että häntä onnistui harjoittelupaikkojen suhteen.

”Päiväkotijakso oli tosi hauska, sillä ohjaaja oli vasta valmistunut ja ymmärsi jos mä vähän kömmelsin siellä”, hän naurahattaa. Sen sijaan Pauliina, joka innolla odotti lasten kanssa työskentelyä, joutui maistamaan työelämän nurjempaa puolta.

”En osannut henkilökunnan mielestä tehdä mitään oikein, ja tuntui kuin en olisi ollut päiväkodissa ollenkaan toivottu työntekijä”, hän muistelee vuoden takaisia tapahtumia. Vaikka oppilaitos puuttui asiaan ja Pauliina siirtyi toiseen päiväkotiin, oli ensikokemus niin tyrmäävä, että haaveet lastenhoidosta tyrehtyivät. Onneksi koulutus tarjoaa useita vaihtoehtoja, ja nyt Pauliina asettaa etusijalle ensihoitajan työn.

Lähihoitaja ei vähästä hätkähdä

Lähihoitaja kohtaa usein työssään ihmisen heikoimmillaan. Pienestä ei pidä hät-

Kuva Jukka Uotila

Pauliina Luostarisen ja Tommi Vilkkän ensiapukurssit ovat osa opiskelua. Taitoja on syytä päivittää aika ajoin.

• Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden oppilaitoksella on kaksi toimipistettä. Malmin ohella alaa opiskellaan Laaksossa, Lehtikuusentiellä. Oppilaitoksen lähes 1 800 opiskelijasta valtaosa, noin 1 400, suorittaa lähihoitajan perustutkinnon. HESOTEssa opiskellaan myös lääkealan ja hammastekniikan perustutkintoja. Ensin mainittu valmistaa joko farmanomiksi tai lääketeknikoksi. Silloin työpaikat ovat esimerkiksi apteekeissa, lääkekeskuksissa tai lääketehailla. Hammaslaborantit työskentelevät lähinnä hammaslaboratorioissa, joissa valmistetaan muun-

muussa purentakiskoja sekä proteeseja. Koulutus kestää peruskoulupohjalta kolme ja ylioppilastutkinnon suorittaneilta kaksi vuotta. Lisäksi oppilaitoksessa on kaksoistutkintomahdollisuus ja maahanmuuttajakoulutusta.

Toisen asteen ammatillisen perustutkinnon voi suorittaa myös näyttötutkintona, joka on joustava ja erityisesti aikuisille suunniteltu tutkintomuoto. Perustutkintojen lisäksi voi tehdä näyttötutkintoja muun muassa hierojan, koulunkäyntiavustajan, optiikkahiojan, perhepäivähoitajan ja välinehuoltajan ammateissa.

kähtää, sillä esimerkiksi onnettomuudet ja eritteet ovat osa arkipäivää. Lähihoitajan koulutuksen monipuolisuutta sekä Pauliina että Tommi arvostavat suuresti. Vaikeissa paikoissa ammattimainen ote tulee avuksi.

Perustutkinto antaa valmiudet tehdä työtä esimerkiksi leikkipuistossa, sairaalassa, terveyskeskuksessa, vanhainkodissa, kehitysvammalaitoksessa tai ensihoito-, päihde- ja mielenterveysalalla.

Tommi arvelee, että koulutuksen avulla hän saattaa päästä myös omaan toiveammatiinsa nuoriso-ohjaajaksi.

Opiskelijat kertovat, kuinka ihmisten yksinäisyys korostui kotihoitajakson aikana. Yksin olo heijasteli asiakkaiden puheissa toistuvina surullisina tarinoina. Se sai Pauliinan ja Tommin mietteläiäksi.

”Tuli helpottunut olo, jos sai hoidettavalle edes hetkeksi iloisemman mielen”, toteaa Tommi. Molemmat ovatkin päättäneet tehdä töitä sen eteen, että omassa tulevaisuudessa ei tarvitsisi kokea olevansa unohdettu.

Kumpikin odottaa jo innolla ensi syksynä alkavaa opintojen erikoistumisjaksoa, mutta sitä ennen on vielä paljon opitavaa.

Marraskuussa Pauliinalla ja Tommilla alkaa kuuden viikon pituinen seuraava työssäoppimisen jakso, jolloin he tutustuvat joko vanhainkodin, palvelutalon tai sairaalan pitkäaikaishoidon työhön. Tommille se on jo osittain tuttua, sillä hän oli kesän töissä palvelukodissa ja tekee samaa hommaa keikkaluontoisesti muutenkin.

Helppi tukee opiskelijoita

Vapaa-ajan ongelmia ei opiskelijoilla liiemmin ole. Päivät venähtävät matkoi-neen, ja iltaisin on paneuduttava teoriaopintoihin.

Molemmat keuhvat oppilaitoksensa panostavan opiskelijoihin. Se näkyy esimerkiksi kiiteltynä Helppi-järjestelmänä, joka takaa nopean tukiovetusmahdollisuuden kaikille, joilla opiskelu syystä tai toisesta takkuu. Jos esimerkiksi sairastumisen vuoksi jää kokeissa jälkeen, apu löytyy pikaisesti tukiovetuksesta.

Pauliina ja Tommi ovat kumpikin tutoreina ensimmäisen vuoden opiskelijoiden tukiryhmässä. Yksi hauskeimmista tutorin tehtävistä on ollut järjestää fuksiaiset. Niissä HESOTEssa virittäydettiin lomattunnelmiin iltapäivän kestäväällä hauskanpidolla.

Leena Seitola

• Lisätietoja saa www.hesote.edu.hel.fi -nettisivuilta.